Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

Journal Publications

S. No.	Title of Paper	Name of Journal	Level	Year	ISSN
1	Ambikagiri Raychowdhurir Jayadrath Badhar Anatar Natya Rupantar: Eti Samikhya	ACTA Journal	State	2018	2229-693X
2	Sahityat Stillwel Road Nirmanor Jibanta Etihash (Lidolam Uponyashar Adharat)	ACTA Journal	State	2019	2229-693X
3	Asomiya Bibah Padhatit Ayotir Bhumika: Eti Alokpat	Sampriti	National	2019	2454-3837
4	Padma Puranar Adharat rachita Nat Beula: Ek Samikkhya	Ajanta	National	2019	2277-5730
5	Burhi Aair Sadhut Pratifalita Nari: Ek Parjyalochana	Deepashikha	State	2019	2348-9049
6	Asomor Anatar Kendra Joge Prasarita Hashya Begya Anusthan 'Nokowai Bhal': Eti Parjyalochana	Pragjyotika	State	2020	2347-257X
7	Anatar Natakat Ek Betikromdharmi Sangjojan: Bhagnagsha	Anweshan	State	2021	0322-0880
8	Samaj Bastabatar Dolil: Dukhan Janapriya Anatar Nat 'Xipa' aru 'Sesh Sahi'	Anweshan	State	2022	0322-0880
9	Radio Abhinoi : Ek Parjyalochana	ACTA Journal	State	2023	2229-693X
10	Asomiya Anatar Natakot Samaj Bastobatar Nirmoh Pratifolon	ACTA Journal	State	2023	2229-693X

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

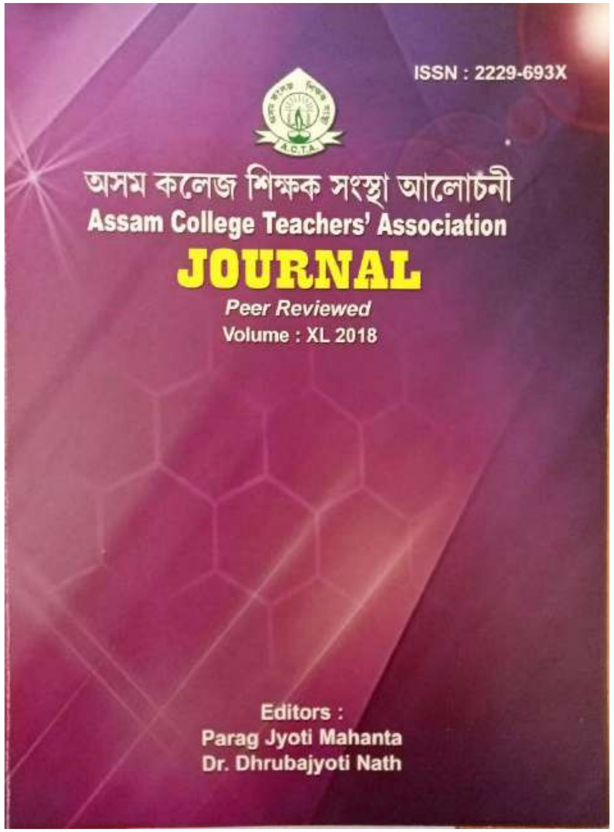

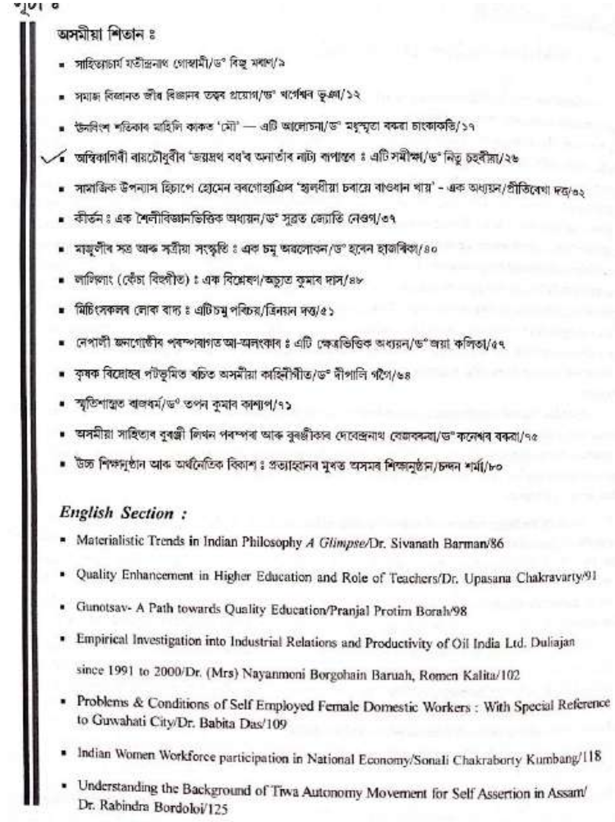

অসমীয়া শিতান ঃ

- সাহিত্যাচাৰ্য যতীন্দ্ৰনাথ গোস্বামী/ড° বিজু মৰাণ/৯
- সমাজ বিজ্ঞানত জীৱ বিজ্ঞানৰ তত্ত্বৰ প্ৰয়োগ/ড° খগেশ্বৰ ভূঞা/১২
- ঊনবিংশ শতিকাৰ মহিলি কাকত 'মৌ' — এটি আলোচনা/ড° মধুস্মৃতা বৰুৱা চাংকাকতি/১৭
- অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীৰ 'জয়দ্ৰথ বধ'ৰ অনাতাঁৰ নাট্য ৰূপান্তৰ ঃ এটি সমীক্ষা/ড° নিতু চহৰীয়া/২৬
- সামাজিক উপন্যাস হিচাপে হোমেন বৰগোহাঞিৰ 'হালধীয়া চৰায়ে বাওধান খায়' - এক অধ্যয়ন/প্ৰীতিৰেখা দত্ত/৩২
- কীৰ্তন ঃ এক শৈলীবিজ্ঞানভিত্তিক অধ্যয়ন/ড° সুব্ৰত জ্যোতি নেওগ/৩৭
- মাজুলীৰ সত্ৰ আৰু সত্ৰীয়া সংস্কৃতি ঃ এক চমু অৱলোকন/ড° হৰেন হাজৰিকা/৪০
- লাপিলাং (বেঁচা বিহগীত) ঃ এক বিশ্লেষণ/অচ্যুত কুমাৰ দাস/৪৮
- মিচিংসকলৰ লোক বাদ্য ঃ এটি চমু পৰিচয়/ত্ৰিনয়ন দত্ত/৫১
- নেপালী জনগোষ্ঠীৰ পৰম্পৰাগত আ-অলংকাৰ ঃ এটি ক্ষেত্ৰভিত্তিক অধ্যয়ন/ড° জয়া কলিতা/৫৭
- কৃষক বিদ্ৰোহৰ পটভূমিত ৰচিত অসমীয়া কাহিনীগীত/ড° দীপালি গগৈ/৬৪
- স্মৃতিশাস্ত্ৰত ৰাজধৰ্ম/ড° তপন কুমাৰ কাশ্যপ/৭১
- অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী লিখন পৰম্পৰা আৰু বুৰঞ্জীকাৰ দেৱেন্দ্ৰনাথ বেজবৰুৱা/ড° কনেশ্বৰ বৰুৱা/৭৫
- উচ্চ শিক্ষানুষ্ঠান আৰু অৰ্থনৈতিক বিকাশ ঃ প্ৰত্যাহ্বানৰ মুখত অসমৰ শিক্ষানুষ্ঠান/চন্দন শৰ্মা/৮০

English Section :

- Materialistic Trends in Indian Philosophy *A Glimpse*/Dr. Sivanath Barman/86
- Quality Enhancement in Higher Education and Role of Teachers/Dr. Upasana Chakravarty/91
- Gunotsav- A Path towards Quality Education/Pranjal Protim Borah/98
- Empirical Investigation into Industrial Relations and Productivity of Oil India Ltd. Duliajan since 1991 to 2000/Dr. (Mrs) Nayanmoni Borgohain Baruah, Romen Kalita/102
- Problems & Conditions of Self Employed Female Domestic Workers : With Special Reference to Guwahati City/Dr. Babita Das/109
- Indian Women Workforce participation in National Economy/Sonali Chakraborty Kumbang/118
- Understanding the Background of Tiwa Autonomy Movement for Self Assertion in Assam/ Dr. Rabindra Bordoloi/125

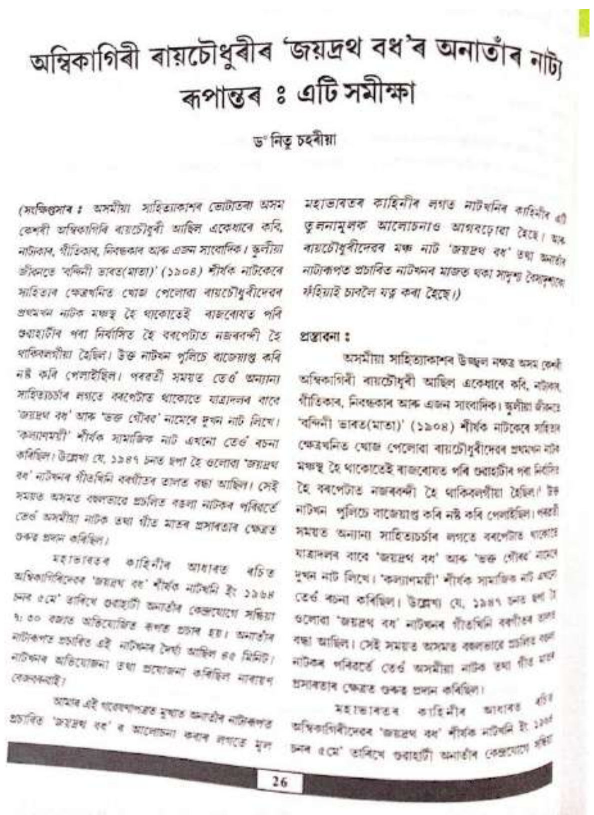

অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীৰ 'জয়দ্ৰথ বধ'ৰ অনাতাঁৰ নাট্য ৰূপান্তৰ ঃ এটি সমীক্ষা

ড° নিতু চহৰীয়া

প্ৰস্তাৱনা ঃ

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

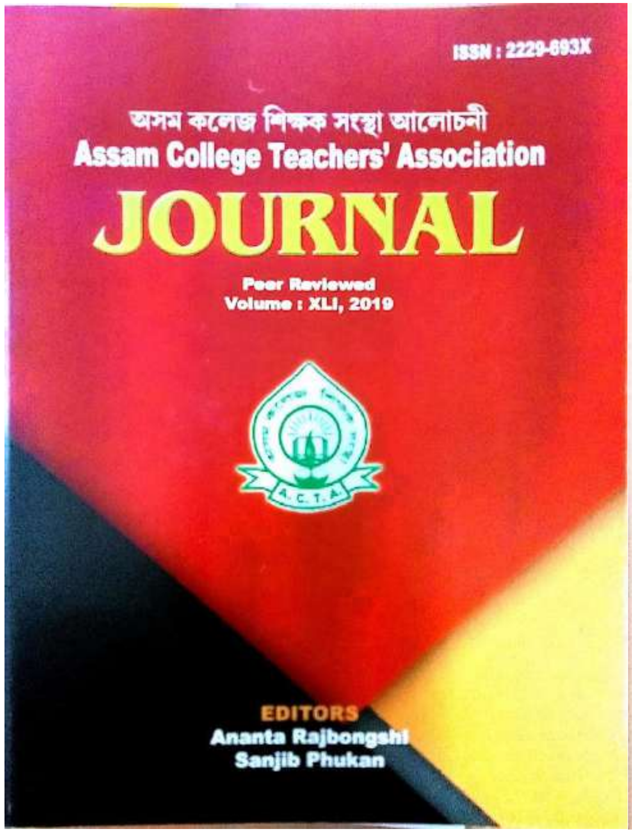

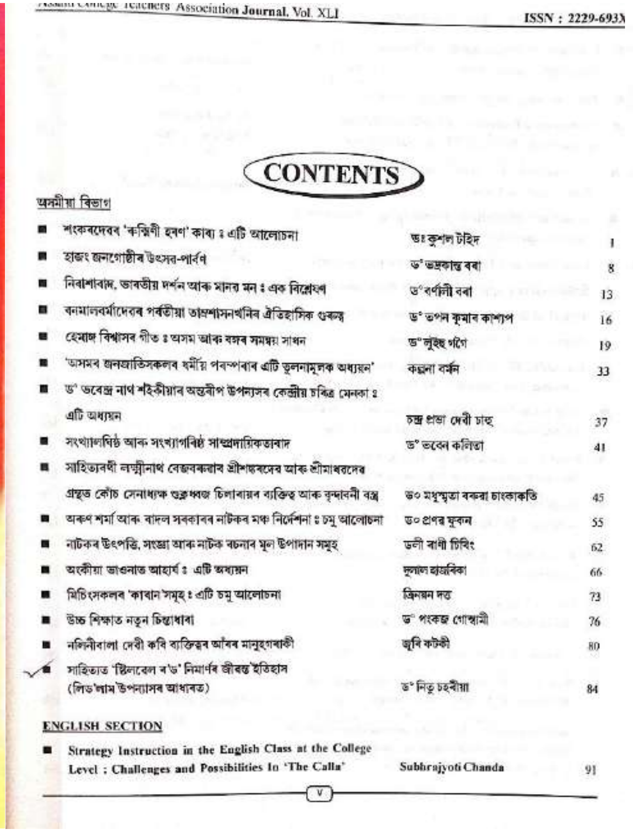

CONTENTS

অসমীয়া বিভাগ

■ শংকৰদেৱৰ 'ৰুক্মিণী হৰণ' কাব্য : এটি আলোচনা	ডঃ কুশল টহিদ	1
■ হাজং জনগোষ্ঠীৰ উৎসৱ-পাৰ্বণ	ড° ভদ্ৰকান্ত বৰা	8
■ নিৰাশাবাদ, ভাৰতীয় দৰ্শন আৰু মানৱ মন : এক বিশ্লেষণ	ড° বৰ্ণালী বৰা	13
■ বনমালবৰ্মাদেৱৰ পৰ্বতীয়া তাম্ৰশাসনখনিৰ ঐতিহাসিক গুৰুত্ব	ড° তপন কুমাৰ কাশ্যপ	16
■ হেমাঙ্গ বিশ্বাসৰ গীত : অসম আৰু বঙ্গৰ সমন্বয় সাধন	ড° লুইহু গগৈ	19
■ 'অসমৰ জনজাতিসকলৰ ধৰ্মীয় পৰম্পৰাৰ এটি তুলনামূলক অধ্যয়ন'	কল্পনা বৰ্মন	33
■ ড° ভবেন্দ্ৰ নাথ শইকীয়াৰ অন্তৰীপ উপন্যাসৰ কেন্দ্ৰীয় চৰিত্ৰ মেনকা : এটি অধ্যয়ন	চন্দ্ৰ প্ৰভা দেৱী চাহু	37
■ সংখ্যালঘিষ্ঠ আৰু সংখ্যাগৰিষ্ঠ সাম্প্ৰদায়িকতাবাদ	ড° ভবেন কলিতা	41
■ সাহিত্যৰথী লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ শ্ৰীশঙ্কৰদেৱ আৰু শ্ৰীমাধৱদেৱ গ্ৰন্থত কোঁচ সেনাধ্যক্ষ শুক্লধ্বজ চিলাৰায়ৰ ব্যক্তিত্ব আৰু বৃন্দাবনী বস্ত্ৰ	ড০ মধুস্মৃতা বৰুৱা চাংকাকতি	45
■ অৰুণ শৰ্মা আৰু বাদল সৰকাৰৰ নাটকৰ মঞ্চ নিৰ্দেশনা : চমু আলোচনা	ড০ প্ৰণৱ ফুকন	55
■ নাটকৰ উৎপত্তি, সংজ্ঞা আৰু নাটক ৰচনাৰ মূল উপাদান সমূহ	ডলী ৰাণী চিৰিং	62
■ অংকীয়া ভাওনাত আহাৰ্য : এটি অধ্যয়ন	দুলাল হাজৰিকা	66
■ মিচিংসকলৰ 'কাবান'সমূহ : এটি চমু আলোচনা	ক্লিনমন দত্ত	73
■ উচ্চ শিক্ষাত নতুন চিন্তাধাৰা	ড° পংকজ গোস্বামী	76
■ নলিনীবালা দেৱী কবি ব্যক্তিত্বৰ আঁৰৰ মানুহগৰাকী	জুনি কটকী	80
■ সাহিত্যত 'ষ্টিলৱেল ৰ'ড' নিৰ্মাণৰ জীৱন্ত ইতিহাস (লিড'লাম উপন্যাসৰ আধাৰত)	ড° নিতু চহৰীয়া	84

ENGLISH SECTION

■ Strategy Instruction in the English Class at the College Level : Challenges and Possibilities In 'The Calla'	Subhrajyoti Chanda	91

সাহিত্যত 'ষ্টিলৱেল ৰ'ড' নিৰ্মাণৰ জীৱন্ত ইতিহাস (লিড'লাম উপন্যাসৰ আধাৰত)

ড° নিতু চহৰীয়া
সহকাৰী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ, নবজ্যোতি মহাবিদ্যালয়, কলগাছিয়া, বৰপেটা

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

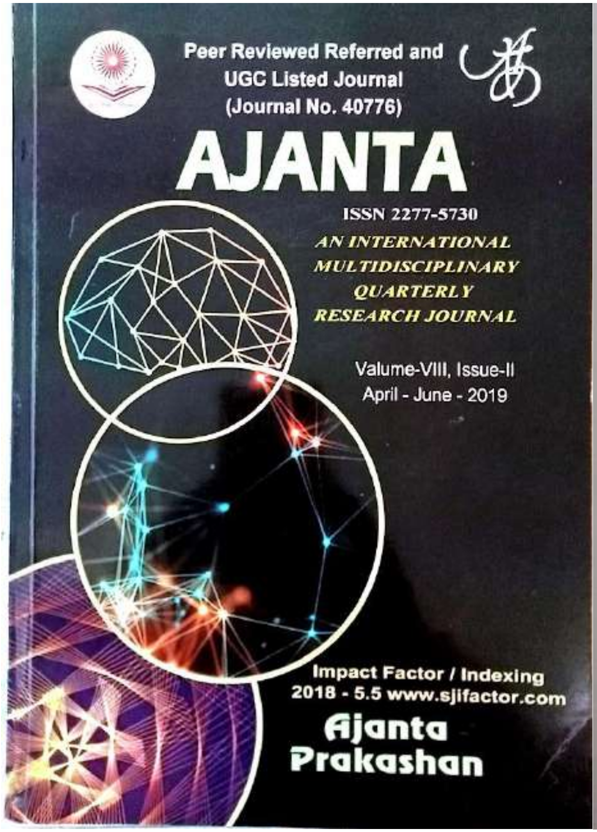

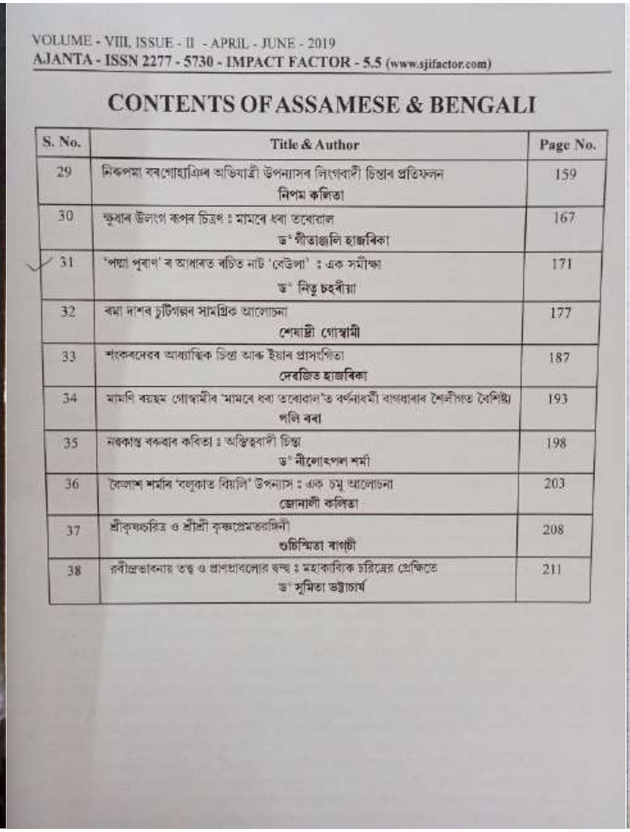
VOLUME - VIII, ISSUE - II - APRIL - JUNE - 2019
AJANTA - ISSN 2277 - 5730 - IMPACT FACTOR - 5.5 (www.sjifactor.com)

CONTENTS OF ASSAMESE & BENGALI

S. No.	Title & Author	Page No.
29	নিৰুপমা বৰগোহাঞিৰ অভিযাত্ৰী উপন্যাসৰ লিংগবাদী চিন্তাৰ প্ৰতিফলন নিপম কলিতা	159
30	ক্ষুধাৰ উলংগ ৰূপৰ চিত্ৰণ ঃ মামৰে ধৰা তৰোৱাল ড° গীতাঞ্জলি হাজৰিকা	167
31	'পদ্মা পুৰাণ' ৰ আধাৰত ৰচিত নাট 'বেউলা' ঃ এক সমীক্ষা ড° নিতু চহৰীয়া	171
32	ৰমা দাশৰ চুটিগল্পৰ সামগ্ৰিক আলোচনা শেফালী গোস্বামী	177
33	শংকৰদেৱৰ আধ্যাত্মিক চিন্তা আৰু ইয়াৰ প্ৰাসংগিতা দেৱজিত হাজৰিকা	187
34	মামণি ৰয়ছম গোস্বামীৰ 'মামৰে ধৰা তৰোৱাল'ত বৰ্ণনাধৰ্মী বাগধাৰাৰ শৈলীগত বৈশিষ্ট্য পলি ৰৰা	193
35	নৱকান্ত বৰুৱাৰ কবিতা ঃ অস্তিত্ববাদী চিন্তা ড° নীলোৎপল শৰ্মা	198
36	কৈলাশ শৰ্মাৰ 'বলুকান্ত বিয়লি' উপন্যাস ঃ এক চমু আলোচনা জোনালী কলিতা	203
37	শ্ৰীকৃষ্ণচরিত্র ও শ্ৰীশ্ৰী কৃষ্ণপ্ৰেমতরঙ্গিনী শুচিস্মিতা বাগচী	208
38	রবীন্দ্রভাবনায় তত্ত্ব ও প্রাণপ্রাবল্যের দ্বন্দ্ব ঃ মহাকাব্যিক চরিত্রের প্রেক্ষিতে ড° সুমিতা ভট্টাচার্য	211

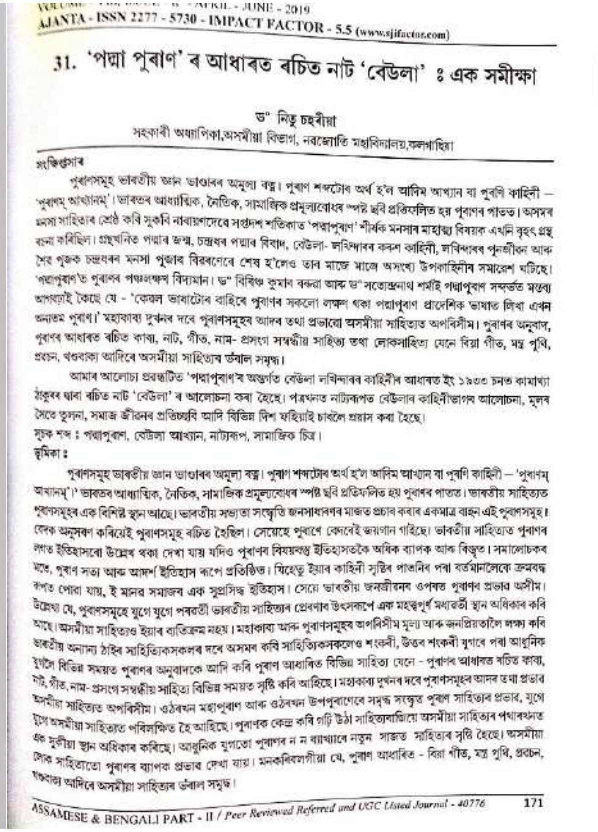
VOLUME - VIII, ISSUE - II - APRIL - JUNE - 2019
AJANTA - ISSN 2277 - 5730 - IMPACT FACTOR - 5.5 (www.sjifactor.com)

31. 'পদ্মা পুৰাণ'ৰ আধাৰত ৰচিত নাট 'বেউলা' ঃ এক সমীক্ষা

ড° নিতু চহৰীয়া
সহকাৰী অধ্যাপিকা,অসমীয়া বিভাগ, নৱজ্যোতি মহাবিদ্যালয়,কলগাছিয়া

সংক্ষিপ্তসাৰ

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

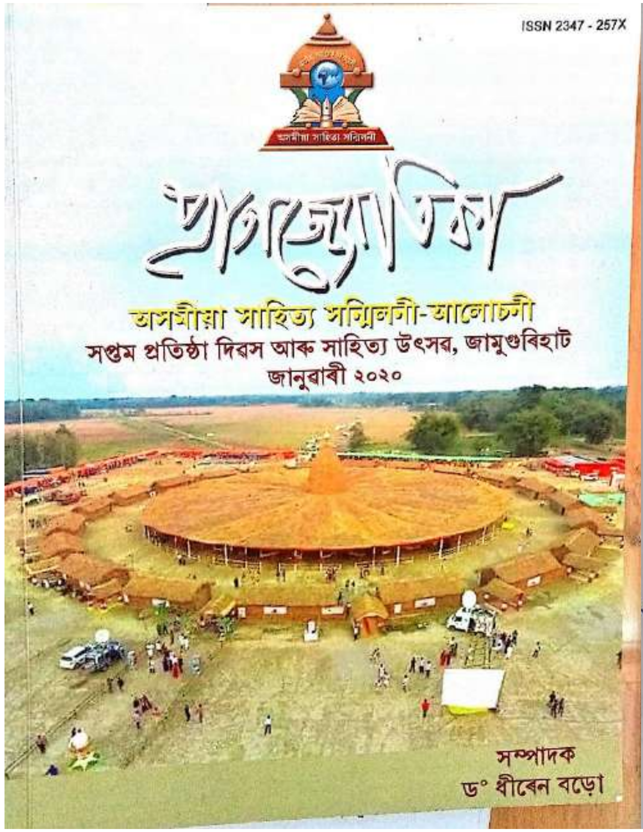

সূচীপত্ৰ

- সম্পাদকীয়/৫
- তামিল সংঘকালৰ কবিতাত আয়নথিনেই:
  ড° বি. বিজয়কুমাৰ
  অনামিকা ৰাজবংশী/৭
- বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ গীত আৰু কবিতাত সমাজ-সচেতনতা
  ড° বিজয়া বড়া/১২
- 'অভিযাত্ৰী' উপন্যাসত উত্তৰ ঔপনিবেশিকতাবাদ
  ড° জাহ্নৱী দেৱী/১৭
- বিংশ শতিকাৰ আশীৰ দশকৰ পৰৱৰ্তী অসমীয়া গল্পত জনগোষ্ঠীয় সংঘাতৰ প্ৰতিফলন
  ড° লিপিমণি দত্ত/২১
- ভাৰত চীনাযুদ্ধৰ যন্ত্ৰণাকাতৰ ইতিহাস "মাকাম"
  ড° কণজুন শইকীয়া/৩০
- কল্পবিজ্ঞান উপন্যাস 'জোনাকীৰ জিলিকনি' : এক বিশ্লেষণ
  সমুজ্জ্বল শইকীয়া/৩৩
- যেকং নৈ দেখিলোঁ
  জয়ন্ত দত্ত/৪১
- ড° বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱাৰ 'সেউজী পাতৰ কাহিনী'ত প্ৰতিফলিত চাহ বনুৱাৰ সমাজ জীৱন :
  মাধৱ চন্দ্ৰ বৰুৱা/৪৬
- চৈয়দ আব্দুল মালিকৰ দুখন ব্যতিক্ৰমধৰ্মী ভ্ৰমণ কাহিনী:
  ড° সুৰভি মাধুৰী গগৈ/৫১
- নৱকান্ত বৰুৱাৰ উপন্যাস : এক সমাজ ভাষাবৈজ্ঞানিক অধ্যয়ন ('কপিলীপৰীয়া সাধু'ৰ বিশেষ উল্লিখন সহ)
  কণিমা পাঠক/৫৫
- অসমৰ অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰযোগে প্ৰচাৰিত হাস্য-ব্যঙ্গ অনুষ্ঠান 'নোকোৱাই ভাল' : এটি পৰ্য্যালোচনা
  ড° নিতু চহৰীয়া/৫৮
- নিৰুপমা বৰগোহাঞিৰ 'সেই নদী নিৰবধি'ত প্ৰতিফলিত অসমীয়া সমাজ-জীৱনৰ চিত্ৰ
  মীৰ আব্দুৰ ৰহিম/৬১
- কাৰ্বিসকলৰ উৎসৱ অনুষ্ঠানত পৰম্পৰাগত নৃত্য : এটি অধ্যয়ন
  সোনালীকা কোঁৱৰ/৬৭
- আধুনিক অসমীয়া কবিতাত প্ৰতীক আৰু চিত্ৰকল্প
  বিদ্যুৎ দত্ত/৭০
- বিহুগীতত প্ৰতিফলিত প্ৰেম বিৰহ : এক অধ্যয়ন
  বিশ্বজিৎ নাথ/৭৬

নাট্যানুষ্ঠান 'নোকোৱাই ভালৰ' ঘটনাসমূহ আছিল একো একোখন ব্যঙ্গাত্মক চিত্ৰ। আৰু ইয়াৰ মাজেৰে শ্ৰোতা ৰাইজক মনোৰঞ্জনৰ খোৰাক যোগোৱা হৈছিল যদিও তাৰ আঁৰত নিহিত আছিল লেখকৰ সমাজ সংস্কাৰৰ চিন্তা। বুদ্ধিনিষ্ঠ সংলাপ, সাময়িক সমস্যা প্ৰতিফলিত বিষয়বস্তু আৰু তীব্ৰ ব্যঙ্গৰ সংমিশ্ৰণেৰে ৰচিত তথা সুন্দৰ অভিনয়েৰে পৰিবেশিত 'নোকোৱাই ভাল' অনুষ্ঠানটিয়ে এক বসঘন পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰিছিল আৰু যাৰ প্ৰভাৱ শ্ৰোতাৰ মনত দীৰ্ঘস্থায়ী হৈছিল। সেয়ে হয়তো সুদীৰ্ঘ প্ৰায় বাৰ বছৰ কাল এই অনুষ্ঠান নিৰবচ্ছিন্নভাৱে প্ৰচাৰিত হৈছিল।

অসমৰ অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰযোগে প্ৰচাৰিত হাস্য-ব্যঙ্গ অনুষ্ঠান 'নোকোৱাই ভাল' : এটি পৰ্য্যালোচনা

ড° নিতু চহৰীয়া

প্ৰস্তাৱনা :

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

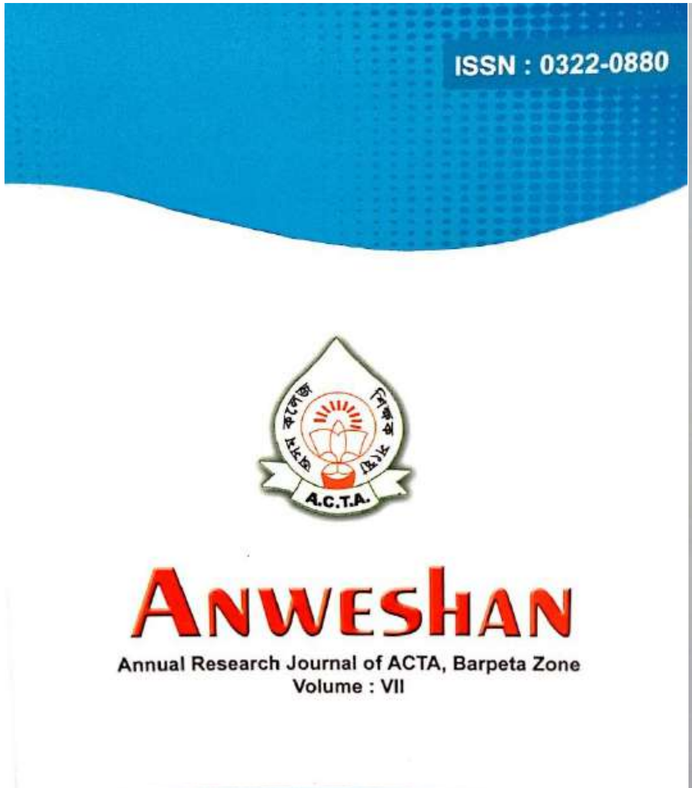

- Role of Higher Education in Human Resources Development with Special Reference to Assam – Dr. Kohinoor Rahman 60
- India's Pride: Timeless Monuments – Phulrenu Misra 67
- Plasma & Some of Its Contributions in Medical Science – Dr. Mrinal Kumar Mishra 71
- Japanese Encephalities: An Overview – Dr. Sharmistha Chakravarty 77
- The Impact of Covid-19 Pandemic on the Economy of India— A Study – Dr. Imrul Hussain 81
- Alcoholism: An Urgent Social Issue – Bhupen Rabha 85
- Role of Education to Empower Women in our Indian Society- an Analytical Study – Purabi Talukdar 91
- Dialogues and Linguistic Style of Dr. Lakshmeenaraayan Laal – Dr. Karabi Talukdar 96
- Small Tea Growers in the Present Scenario of Assam: An Analysis – Prabodh Kalita 109
- Transforming Thought, Inspiring Civilization: An Analysis of Christian Missionaries' Works among Bodos – Dr. Khanin Barman, Jagadish Basumatary 115
- অনাতাঁৰ নাটকত এক ব্যতিক্ৰমধৰ্মী সংযোজন ঃ 'ভগ্নাংশ' – ড° নিতু চহৰীয়া 122
- অসমীয়া লোক সাহিত্য ঃ বিষয় আৰু বৈচিত্ৰ্য – ড° হেমন্ত ডেকা 129

অনাতাঁৰ নাটকত এক ব্যতিক্ৰমধৰ্মী সংযোজন 'ভগ্নাংশ'

ড° নিতু চহৰীয়া
সহকাৰী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ
নৱজ্যোতি মহাবিদ্যালয়, কলগাছিয়া, বৰপেটা

অৱতৰণিকা ঃ

বিংশ শতিকাৰ মাজভাগত অসমীয়া নাটকৰ ইতিহাসত নতুনকৈ সংযোজিত হোৱা নাটকৰ এটি অন্যতম ধাৰা হ'ল অনাতাঁৰ নাটক। বিগত তেসত্তৰ (৭৩) বছৰে অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটকৰ এই ধাৰাটি ফলে ফুলে জাতিস্কাৰ হৈ পৰিছে। ইং ১৯৪৮ চনৰ পহিলা জুলাইত অসমত প্ৰথমটো অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰ স্থাপন হোৱাৰ মাত্ৰ পাঁচদিন পিছত প্ৰচাৰিত হোৱা *'ধৰালৈ যিদিনা নামিব সৰগ'* শীৰ্ষক সত্যপ্ৰসাদ বৰুৱাৰ নাটখনেই আছিল অসমীয়া প্ৰথমখন অনাতাঁৰ নাটক।[১] তাৰ পৰৱৰ্তী সময়ছোৱাত মৌলিক, অনূদিত, অভিযোজিত অনাতাঁৰ নাটকে অসমীয়া নাট্যসাহিত্যৰ ভঁৰাল সমৃদ্ধ কৰি আহিছে। আৰম্ভণিৰ সময়ছোৱাৰ পৰা এক সুদীৰ্ঘ কাল সত্যপ্ৰসাদ বৰুৱা, ফণী তালুকদাৰ, বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য, চৈয়দ আব্দুল মালিক, নৱকান্ত বৰুৱা, মহেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰ, দুৰ্গেশ্বৰ বৰঠাকুৰ, ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়া আদি প্ৰথিতযশা নাট্যকাৰকে ধৰি সৰু বৰ বহুসংখ্যক নাট্যকাৰ তথা সাহিত্যিকে অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটকৰ ভেটি সুদৃঢ় কৰি থৈছে।

সময়ৰ সোঁতত একবিংশ শতিকাত হোৱা বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ পৰিৱৰ্তন, সাহিত্য সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰখনত দেখা দিয়া নতুনত্ব, নতুন প্ৰজন্মৰ ন ন চিন্তাধাৰাৰ মাজতো অৱশ্যে অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটকৰ ক্ষেত্ৰখন ম্লান পৰা নাই। আজিও ন ন নাট্যকাৰে নতুন নতুন চিন্তাধাৰাৰে অথচ 'বহুজনহিতায় বহুজনসুখায়' মন্ত্ৰ আগত ৰাখি অনাতাঁৰ ক্ষেত্ৰখনৰ বাবে নাটক লিখি আছে আৰু ৰাইজৰো সমাদৰ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। একবিংশ শতিকাত অনাতাঁৰৰ বাবে লিখা নাটক তথা নাট্যকাৰ (গুৱাহাটী আৰু ডিব্ৰুগড় কেন্দ্ৰ)ৰ কথা ক'বলৈ গ'লে — সপোনজ্যোতি ঠাকুৰৰ *ভগ্নাংশ, হাতীৰ কথা, হুকুমদাৰ;* নৱেন পাটগিৰিৰ *বং বসুন্ধৰা, সপোনৰ কাৰেং, চাপৰি;* প্ৰণৱ মেধিৰ *চাতক, অশান্ত নিশা, উৰ্মিলা;* নিজৰা ৰাজকুমাৰীৰ *ৰসায়ন, মায়া মৌপিয়া;* পংকজ জ্যোতি ভূঞাৰ *মৌচুমী আহিবা;* অসীম কুমাৰ শৰ্মাৰ *হৃদয়ৰ আলফুল সেউজীয়া, গতি, সংগতি অথবা বিসংগতি;* ঘন হাজৰিকাৰ *মুখামুখি, যাত্ৰা, এটি নিৰ্জন দ্বীপত;* ভৱ পূজাৰীৰ *অক্লান্ত পদাতিক, বিপন্ন সময়ৰ কুৰুক্ষেত্ৰ;* চৈয়দ চাদুল্লাৰ *অভিমন্যু* আদিৰ নাম

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

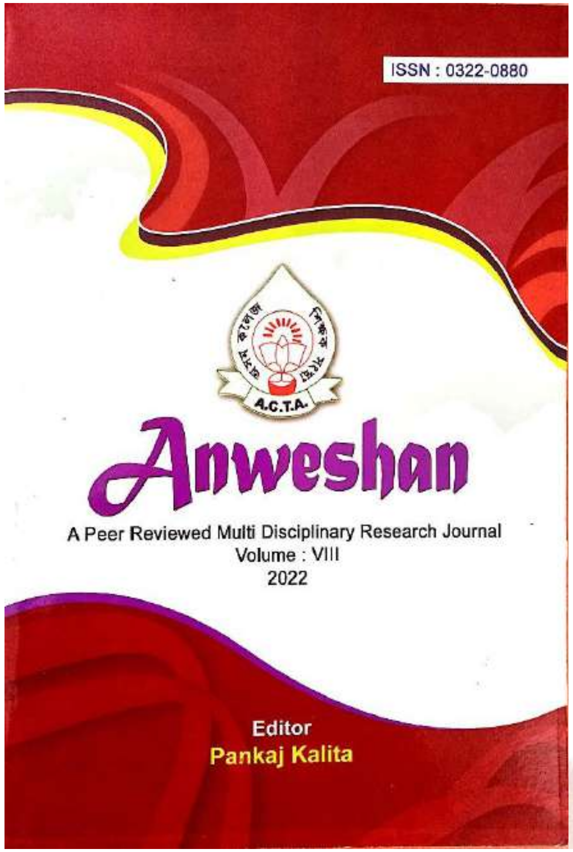

Contents / সূচীপত্ৰ

27. হেমচন্দ্ৰ গোস্বামীৰ কবিতা ঃ এক বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ণ
✍ বনজিৎ শৰ্মা 184

28. অভিজ্ঞান শকুন্তলম্ আৰু প্ৰকৃতি ✍ দীপ্তিমণি গোস্বামী 190

29. হেম বৰুৱা আৰু নৱকান্ত বৰুৱাৰ কবিতাত লোকগীতৰ প্ৰসংগ
✍ ড° হীৰামণি হালৈ, 193

✓30. সমাজ বাস্তৱতাৰ দলিল ঃ দুখন জনপ্ৰিয় অনাতাঁৰ নাট 'শিপা' আৰু 'শেষ চহী'
✍ ড° নিতু চহৰীয়া 199

31. অসমীয়া মন্ত্ৰ সাহিত্য ঃ এটি পৰ্যালোচনা
✍ ড° কল্পনা বৈশ্য 207

32. লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ 'লাওখোলা' গল্পটিত নাৰী নিৰ্যাতনৰ চিত্ৰ
✍ ড° গীতাঞ্জলী নাথ 216

33. শিশুৰ সেউজ জগতত এভুমুকি ✍ ৰূপামণি কাকতি 221

34. অস্তিত্ববাদী ঔপন্যাসিক অৰুণ যোশী ✍ ইমান ভূএঞা 226

35. নৱকান্ত বৰুৱাৰ শিশু গল্পপুথি 'মাখনৰ কুকুৰা পোৱালি ('মাখনৰ কুকুৰা পোৱালি' আৰু 'মাখনৰ ভাটৌ' গল্প দুটাৰ আধাৰত) শিশুৰ মনস্তত্ব আৰু ভাষা ঃ এটি বিশ্লেষণ
✍ দিনেশ বাহাং 230

36. নামনি অসমৰ চৰ-চাপৰিৰ পৰম্পৰাগত খেল-ধেমালিঃ এটি বিশ্লেষণ
✍ ড° আনন্দ ঘোষ 240

37. অসমীয়া আৰু বড়ো নাৰী সমাজৰ গীত ঃ এক তুলনামূলক আলোচনা
✍ ড° জয়ন্তীপ মজুমদাৰ 251

38. লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ কবিতাত পাশ্চাত্য প্ৰভাৱ
✍ ড° নীলোৎপল শৰ্মা 258

সমাজ বাস্তৱতাৰ দলিল ঃ দুখন জনপ্ৰিয় অনাতাঁৰ নাট 'শিপা' আৰু 'শেষ চহী'

ড° নিতু চহৰীয়া
সহকাৰী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ
নৱজ্যোতি মহাবিদ্যালয়,কলগাছিয়া

প্ৰস্তাৱনা ঃ

সাহিত্য সমাজৰ দাপোণ। সেইবাবে সমসাময়িক সমাজৰ চিত্ৰ দাপোণ স্বৰূপ সাহিত্যত স্বাভাৱিকতেই প্ৰতিফলিত হয়। জনপ্ৰিয় গণমাধ্যম অনাতাঁৰ নাটকে বিভিন্ন সময়ত দলিল ৰূপত সমাজ বাস্তৱতাৰ চিত্ৰ শ্ৰোতাৰ আগত দাঙি ধৰিছে। ভাৰতবৰ্ষই স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ ঠিক এবছৰ পিছতে ইং ১৯৪৮ চনৰ ১ জুলাইত অসমত প্ৰতিষ্ঠিত হয় 'শ্বিলং গুৱাহাটী অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰ' শীৰ্ষক প্ৰথমটো অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰ। তেতিয়াৰে পৰা বৰ্তমানলৈ আজি প্ৰায় ৭৪ বছৰে অসমৰ প্ৰথমটো অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰ 'আকাশবাণী গুৱাহাটী'কে ধৰি পৰৱৰ্তী সময়ত স্থাপিত ডিব্ৰুগড়, যোৰহাট, নগাঁও আদি কেন্দ্ৰৰ যোগে প্ৰচাৰিত অনাতাঁৰ নাটবোৰত ক্ৰমাগতভাৱে ঘটা যুগৰ পৰিৱৰ্তন, অসমৰ সমাজ জীৱনৰ ওপৰেৰে বাগৰি যোৱা উত্থান-পতনৰ ঘটনা তথা সমসাময়িক সমাজ জীৱনৰ বাস্তৱ চিত্ৰখন নাট্যকাৰসকলে আৰু ধ্বনি সংযোজনৰ মাজেৰে কেন্দ্ৰৰ নাট প্ৰযোজকসকলে যিমান দূৰ পাৰি ফুটাই তুলিবলৈ প্ৰয়াস কৰি আহিছে। অসমত অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰ স্থাপনৰ লগে লগে অনাতাঁৰ নাট্যানুষ্ঠানবো সূচনা হয় যদিও প্ৰথম অৱস্থাত সুকীয়া কলা-কৌশলৰ বাবে অনাতাঁৰ নাটক লিখিবলৈ নাট্যকাৰসকল আগবাঢ়ি অহা নাছিল। কিন্তু অনাতাঁৰ নাটকৰ জনপ্ৰিয়তা তথা চাহিদা বঢ়াৰ লগে লগে নাট্যকাৰসকলো অনাতাঁৰৰ বাবে নাট লিখিবলৈ আগবাঢ়ি আহিছিল।

এই আলোচনাত অসমৰ সমাজ বাস্তৱতাৰ ছবি ৰূপায়িত হোৱা দুখন নাটক ক্ৰমে- মহেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰৰ *শিপা* আৰু চৈয়দ আব্দুল মালিকৰ *শেষ চহী* নিৰ্বাচন কৰি লোৱা হৈছে। উল্লিখিত সামাজিক নাট দুখনত অসমীয়া সমাজৰ বিবিধ দিশ কিদৰে

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

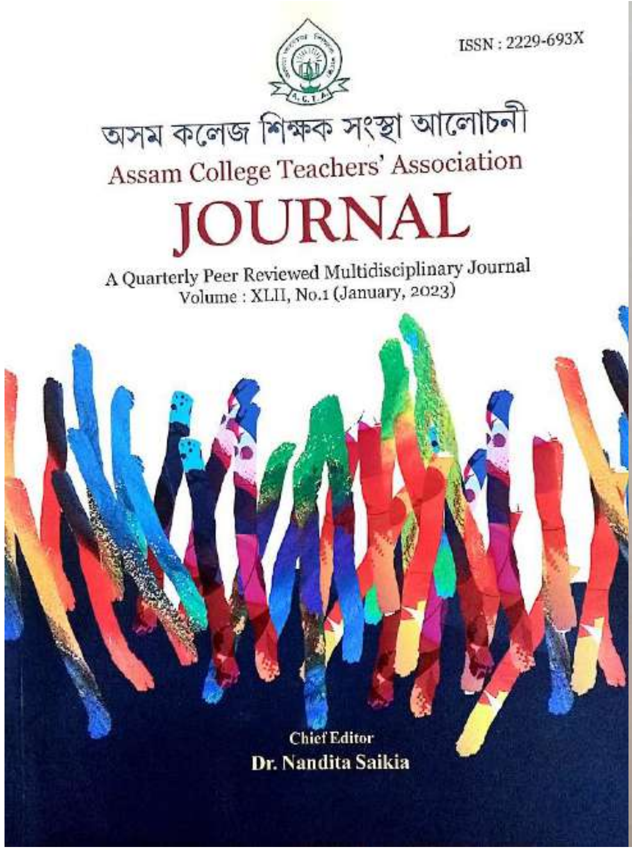

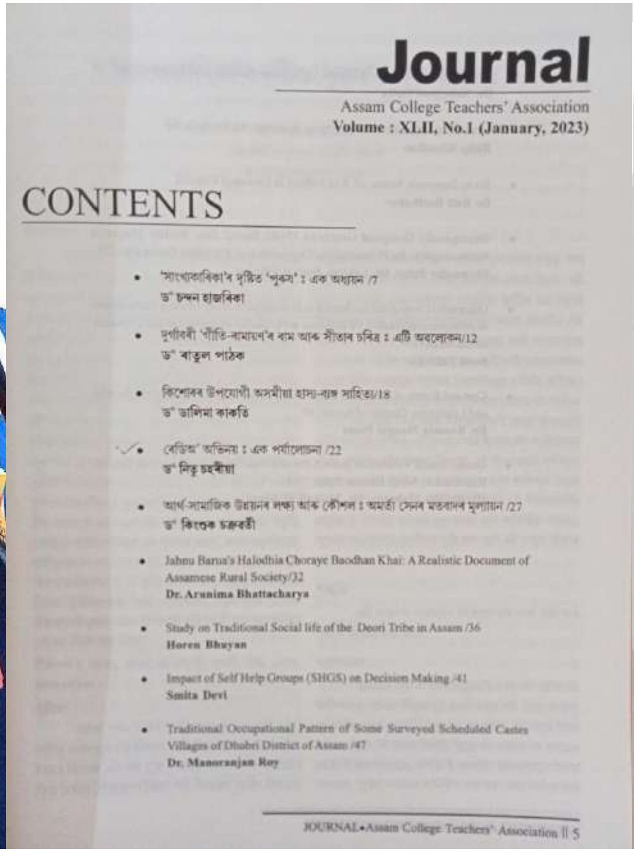

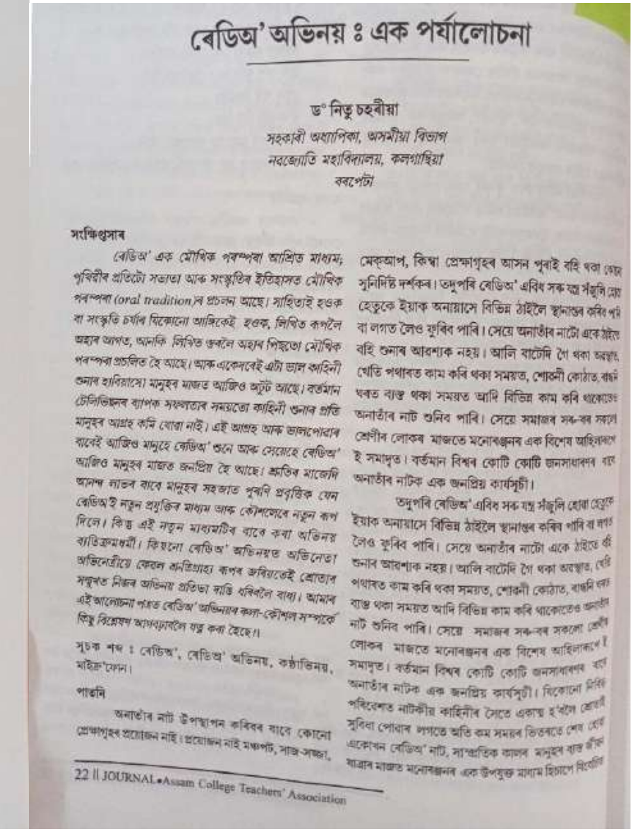

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

ISSN : 0322-0880

ANWESHAN

A Peer Reviewed Multi Disciplinary
Research Journal of ACTA, Barpeta Zone
Volume : IX
2023

Editor
Dr. Jamanur Rahman

Contents / সূচীপত্ৰ

32. লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ 'বুঢ়ীআইৰ সাধু'ৰ কথনশৈলী
✍ ড° হীৰামণি হাঁলৈ /198

33. পাৰিবাৰিক আৰু পাশ্চাত্যপ্ৰেমী ঔপন্যাসিকা ৰুথ প্ৰাৱাৰ জবৱালা
✍ ইমান ভূঞা /204

34. ভক্তিৰস সমৃদ্ধ বৰগীতৰ এক চমু অধ্যয়ন
✍ জুনু কলিতা বায়ন /208

35. সাম্প্ৰতিক প্ৰাসংগিকতাৰে জ্যোতিপ্ৰসাদৰ ৰচনাত ধৰ্মীয় ঐতিহ্য- এক অধ্যয়ন
✍ প্ৰীতিৰেখা দত্ত /218

36. অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটকত নাৰী ভাৱনাৰ প্ৰকাশ
✍ ড° নিতু চহৰীয়া /228

37. সত্ৰ সংস্কৃতি আৰু জাতীয়তাবাদ
✍ নৃপেন দাস /235

38. নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈৰ কবিতা 'দ্ৰৌপদী' ঃ এক বিশ্লেষণাত্মক অধ্যয়ন
✍ দীপামণি মেধি /241

39. সুমিত্ৰানন্দন পন্তৰ 'মৌন নিমন্ত্ৰণ' কবিতাত প্ৰকৃতিৰ আকুল আহ্বানৰ প্ৰতিফ
✍ ড° গীতাঞ্জলি নাথ /246

40. মহাভাৰতৰ এটি ব্যতিক্ৰমী চৰিত্ৰ অম্বা
✍ ৰেণু বালা ৰায় /251

41. শংকৰদেৱৰ 'হৰিশ্চন্দ্ৰ উপাখ্যান' কাব্যত ছন্দ আৰু অলংকাৰৰ প্ৰয়োগ
✍ ৰনজিৎ শৰ্মা /259

42. অসমৰ চৰ অঞ্চলৰ প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ অনগ্ৰসৰতা আৰু ইয়াৰ প্ৰতিকাৰ
✍ ড° আনোৱাৰ হুছেইন /267

43. চৰ অঞ্চলৰ শিক্ষা, স্বাস্থ্য আৰু যাতায়ত সমস্যা আৰু ইয়াৰ সমাধান
✍ আবু আয়ুব আহমেদ /275

অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটকত নাৰী ভাৱনাৰ প্ৰকাশ

ড° নিতু চহৰীয়া
সহকাৰী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ
নৰজ্যোতি মহাবিদ্যালয়, কলগাছিয়া

প্ৰস্তাৱনা ঃ

নাৰী শব্দটি শুনোতে সৰু যেন লাগে যদিও ইয়াৰ অৰ্থ বৰ ব্যাপক। নাৰী শব্দই সাধাৰণতে এগৰাকী পূৰ্ণ বয়স্ক মহিলাক বুজায়। যৌৱনকাল পোৱাৰ আগত নাৰীক ছোৱালী বুলি সম্বোধন কৰা হয়। অৱশ্যে নাৰী শব্দটো যেতিয়া 'নাৰী অধিকাৰ' অৰ্থত ব্যৱহৃত হয় তেতিয়া বয়সৰ বিষয়টিক প্ৰাধান্য দিয়া নহয়। মানুহ সামাজিক প্ৰাণী। অনাহাতে সমাজ বৰ্তি থাকে নাৰী পুৰুষৰ যৌথ ৰূপত। নাৰী বা পুৰুষ যিকোনো এটাৰ অবিহনেই সমাজ চলিব নোৱাৰে। নাৰী পুৰুষ দুয়ো দুয়োৰে পৰিপূৰক, যেন একেটা মুদ্ৰাৰে দুটা পিঠি। কিন্তু প্ৰাচীন কালৰে পৰা দেখা যায় নাৰীসকলক পুৰুষৰ সমান মৰ্যদা কোনো দিনে কোনো সমাজতে দিয়া হোৱা নাই। নাৰী পুৰুষৰ অধিকাৰ বৈষম্য সকলো সমাজতে বৰ্তমান, আমাৰ সমাজো তাৰ ব্যতিক্ৰম নহয়। আজি একবিংশ শতিকাতো এনে চিন্তাধাৰাৰ কিছু পৰিৱৰ্তন হৈছে যদিও সম্পূৰ্ণ মাৰ যোৱা নাই।

প্ৰতিগৰাকী নাৰীৰেই নিজস্ব পৰিচয় থকা উচিত। নিজৰ মতে নিজৰ পচন্দৰ কাম বিচাৰি লোৱা, স্বাধীন জীৱন যাপন কৰা, নিজৰ পচন্দৰ সঙ্গী বিচাৰি লোৱা প্ৰতিগৰাকী নাৰীৰ অধিকাৰ। কিন্তু আধুনিক যুগতো সমাজে নানা ভাৱে নাৰীক বঞ্চিত কৰে, নাৰী প্ৰতাৰিত হয় ঘৰত, সমাজত। সেয়ে নাৰীবাদী তত্ত্বই লিঙ্গ বৈষম্য বিশ্লেষণৰ ওপৰত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰে। অধিকসংখ্যক নাৰীবাদী তাত্বিকে নাৰীবাদৰ লগত সম্পৰ্কিত কেইটামান বিষয়ৰ ওপৰত মূলত গুৰুত্ব প্ৰদান কৰে যেনে - পিতৃতন্ত্ৰ, ব্যক্তি- পৰিসৰ আৰু গণপৰিসৰৰ মাজৰ বিভাজন, জৈৱিক লিঙ্গ আৰু সামাজিক লিঙ্গৰ মাজৰ বিভাজন, সমতা আৰু ভিন্নতা, যৌনতা, তথা নাৰী আৰু অৰ্থনীতি। আৰু এই দিশসমূহ সমাজৰ বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত প্ৰতিফলিত হোৱা দেখা যায়।

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

Book/Book Chapters

Sl. No.	Title of the book/chapters published	Date of publication	ISBN number of the proceeding	Name of the publisher
1	Prabandha Bichitra	10-Jun-22	978-93-87263-13-5	Sampriti Publication
2	Asomiya Anatar Natakar Goti Prakriti	10-Jul-18	978-93-97263-46-8	Chitra Ranjan nath
3	Saurav Kumar Chalihar Galpa: Ek Alokpat	10-Nov-18	978-93-87263-95-6	Nilma Senchowa & Bini Saikia
4	Ambikagiri Raychowdhurir Mahakavya Adharita Nat Jayadrath Bodh	10-Jan-19	978-93-81139-39-4	Dr. Prapti Thakur
5	Ambikagiri Raychowdhurir Gadya Rachanat Sajatir Priti aru Jatiya Chetana: Eti Alochana	10-Feb-19	978-81-7213-367-2	Dr. Bandana Das & Bhaskar Bhatta
6	Asomar Samaj Jibanat Tatxalar Gurutta: Ek Samikhya	10-Jul-19	978-81-193-931554	Dr. Anirudha Bayan & Dr. Jahidul Dewan
7	Asomar Bhramyaman Thiyetarot Mahakavya 'Ramayan' Aru 'Mahabharat'r Natyarup: Ek Samikhya'	10-Jul-19	978-81-935219-7-7	Dr. Safiqur Rahman
8	Anudita Anatar Nat 'Ratir Rahashya': Ek Parjyalochana	10-Sep-19	978-81-942128-5-0	Rachna Padi Pegu
9	Anatar Natak Aru Asomiya Anatar natak	10-Dec-20	978-93-87035-63-8	Dr. Punya Lata Gohain, Dr. D. Kalita, Dr. B. Maran, & Dr. R. Mili
10	Asomiya Anatar Natakar Dharat Saponjyoti Thakurar Ek Ananya Sangjojan Hatir Katha	15-Jul-21	978-81-956642-1-4	Dr. Sanjeeb Kumar Sarma

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

11	Asomiya Anatar Natakar Dharat Saponjyoti Thakurar Ek Abhinab Sangjojan Hatir Katha	20-May-22	978-81-956183-8-5	Dr. Pranita Neog, N. Kalita, Karabi Dutta
12	Adhunik Asomiya Sahityar Fasol Apurba Sarma r 'Baghe Tapur Rati'	16-Jun-22	978-93-93476-13-5	Dr. Neetu Saharia
13	Asomiya Anatar Natat Pratifalita Swami Stri r Samporkar Bibidhata: Ek Abalokan	12-Aug-22	978-81-954717-7-5	Juthika Talukdar
14	Asomiya Anatar Natak: Eti Adhayan	14-Dec-22	0322-978-93-93864-13-0	Dr. Dipmoni Das & Dr. Kshirod Saikia

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

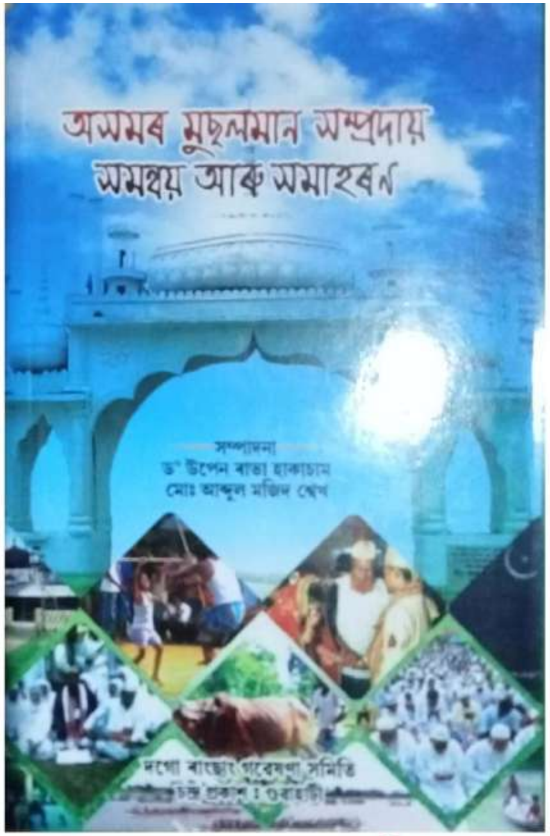

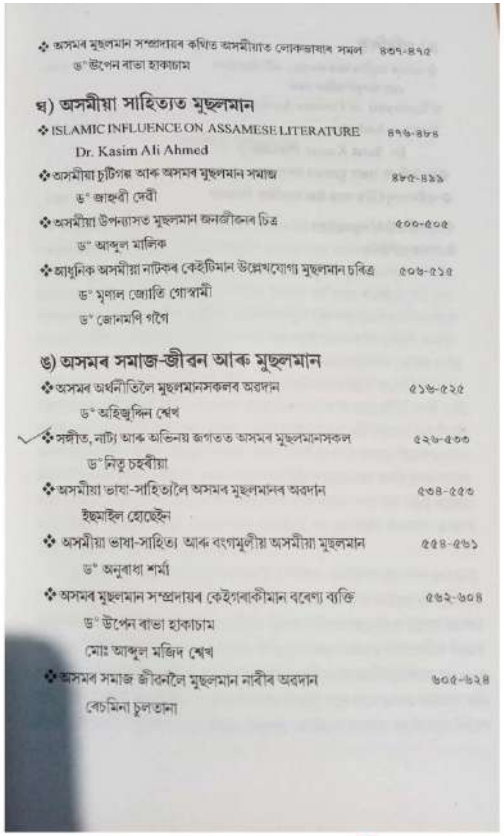

❖ অসমৰ মুছলমান সম্প্ৰদায়ৰ কথিত অসমীয়াত লোকভাষাৰ সমল ৪৩৭-৪৭৫
ড° উপেন ৰাভা হাকাচাম

ঘ) অসমীয়া সাহিত্যত মুছলমান

❖ ISLAMIC INFLUENCE ON ASSAMESE LITERATURE ৪৭৬-৪৮৪
Dr. Kasim Ali Ahmed
❖ অসমীয়া চুটিগল্প আৰু অসমৰ মুছলমান সমাজ ৪৮৫-৪৯৯
ড° জাহ্নৱী দেৱী
❖ অসমীয়া উপন্যাসত মুছলমান জনজীৱনৰ চিত্ৰ ৫০০-৫০৫
ড° আব্দুল মালিক
❖ আধুনিক অসমীয়া নাটকৰ কেইটিমান উল্লেখযোগ্য মুছলমান চৰিত্ৰ ৫০৬-৫১৫
ড° মৃণাল জ্যোতি গোস্বামী
ড° জোনমণি গগৈ

ঙ) অসমৰ সমাজ-জীৱন আৰু মুছলমান

❖ অসমৰ অৰ্থনীতিলৈ মুছলমানসকলৰ অৱদান ৫১৬-৫২৫
ড° অহিজুদ্দিন শ্বেখ
❖ সঙ্গীত, নাট্য আৰু অভিনয় জগতত অসমৰ মুছলমানসকল ৫২৬-৫৩৩
ড° নিতু চহৰীয়া
❖ অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যলৈ অসমৰ মুছলমানৰ অৱদান ৫৩৪-৫৫৩
ইছমাইল হোছেইন
❖ অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য আৰু বংগমূলীয় অসমীয়া মুছলমান ৫৫৪-৫৬১
ড° অনুৰাধা শৰ্মা
❖ অসমৰ মুছলমান সম্প্ৰদায়ৰ কেইগৰাকীমান বৰেণ্য ব্যক্তি ৫৬২-৬০৪
ড° উপেন ৰাভা হাকাচাম
মোঃ আব্দুল মজিদ শ্বেখ
❖ অসমৰ সমাজ জীৱনলৈ মুছলমান নাৰীৰ অৱদান ৬০৫-৬২৪
ৰেচমিনা চুলতানা

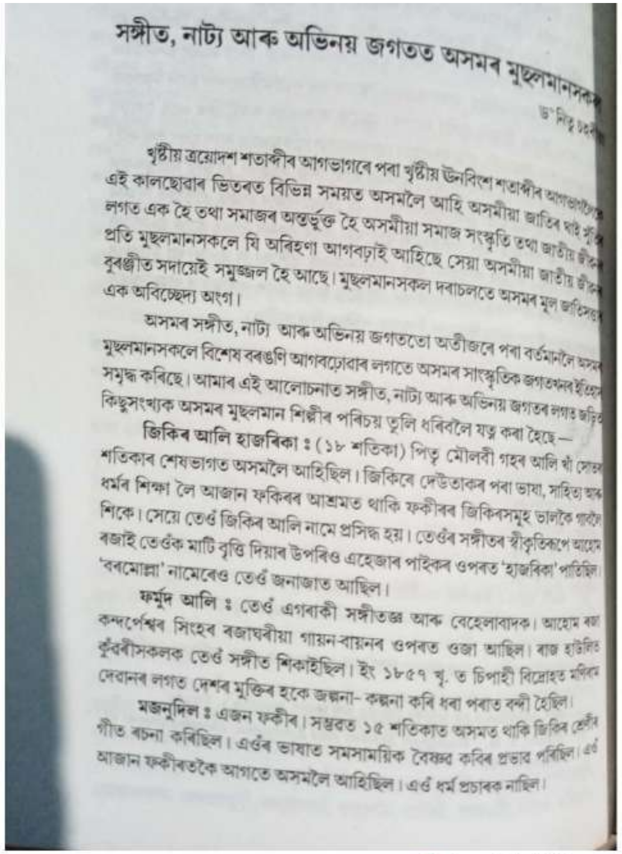

সঙ্গীত, নাট্য আৰু অভিনয় জগতত অসমৰ মুছলমানসক

ড° নিতু চহ

খৃষ্টীয় ত্ৰয়োদশ শতাব্দীৰ আগভাগৰে পৰা খৃষ্টীয় ঊনবিংশ শতাব্দীৰ আগভাগলৈ এই কালছোৱাৰ ভিতৰত বিভিন্ন সময়ত অসমলৈ আহি অসমীয়া জাতিৰ লগত এক হৈ তথা সমাজৰ অন্তৰ্ভুক্ত হৈ অসমীয়া সমাজ সংস্কৃতি তথা জাতীয় জী প্ৰতি মুছলমানসকলে যি অৰিহণা আগবঢ়াই আহিছে সেয়া অসমীয়া জাতীয় জী বুৰঞ্জীত সদায়েই সমুজ্জল হৈ আছে। মুছলমানসকল দবাচলতে অসমৰ মূল জাতিস এক অবিচ্ছেদ্য অংগ।

অসমৰ সঙ্গীত, নাট্য আৰু অভিনয় জগততো অতীজৰে পৰা বৰ্তমানলৈ অসম মুছলমানসকলে বিশেষ বৰঙণি আগবঢ়োৱাৰ লগতে অসমৰ সাংস্কৃতিক জগতখনৰ ইতি সমৃদ্ধ কৰিছে। আমাৰ এই আলোচনাত সঙ্গীত, নাট্য আৰু অভিনয় জগতৰ লগত জড়ি কিছুসংখ্যক অসমৰ মুছলমান শিল্পীৰ পৰিচয় তুলি ধৰিবলৈ যত্ন কৰা হৈছে—

জিকিৰ আলি হাজৰিকা : (১৮ শতিকা) পিতৃ মৌলবী গহৰ আলি খাঁ সেত শতিকাৰ শেষভাগত অসমলৈ আহিছিল। জিকিৰে দেউতাকৰ পৰা ভাষা, সাহিত্য আৰু ধৰ্মৰ শিক্ষা লৈ আজান ফকিৰৰ আশ্ৰমত থাকি ফকীৰৰ জিকিৰসমূহ ভালকৈ গাবলৈ শিকে। সেয়ে তেওঁ জিকিৰ আলি নামে প্ৰসিদ্ধ হয়। তেওঁৰ সঙ্গীতৰ স্বীকৃতিস্বৰূপে আহোম ৰজাই তেওঁক মাটি বৃত্তি দিয়াৰ উপৰিও এহেজাৰ পাইকৰ ওপৰত 'হাজৰিকা' পাতিছিল। 'বৰমোল্লা' নামেৰেও তেওঁ জনাজাত আছিল।

ফৰ্মুদ আলি : তেওঁ এগৰাকী সঙ্গীতজ্ঞ আৰু বেহেলাবাদক। আহোম ৰজা কন্দৰ্পেশ্বৰ সিংহৰ ৰজাঘৰীয়া গায়ন-বায়নৰ ওপৰত ওজা আছিল। ৰাজ হউলিত কুঁৱৰীসকলক তেওঁ সঙ্গীত শিকাইছিল। ইং ১৮৫৭ খৃ. ত চিপাহী বিদ্ৰোহত মণিৰাম দেৱানৰ লগত দেশৰ মুক্তিৰ হকে জল্পনা- কল্পনা কৰি ধৰা পৰাত বন্দী হৈছিল।

মজনুদিল : এজন ফকীৰ। সম্ভৱত ১৫ শতিকাত অসমত থাকি জিকিৰ জেঁ গীত ৰচনা কৰিছিল। এওঁৰ ভাষাত সমসাময়িক বৈষ্ণৱ কবিৰ প্ৰভাৱ পৰিছিল। এওঁ আজান ফকীৰতকৈ আগতে অসমলৈ আহিছিল। এওঁ ধৰ্ম প্ৰচাৰক নাছিল।

Scanned with OKEN Scanner
Scanned with OKEN Scanner
Scanned with OKEN Scanner

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

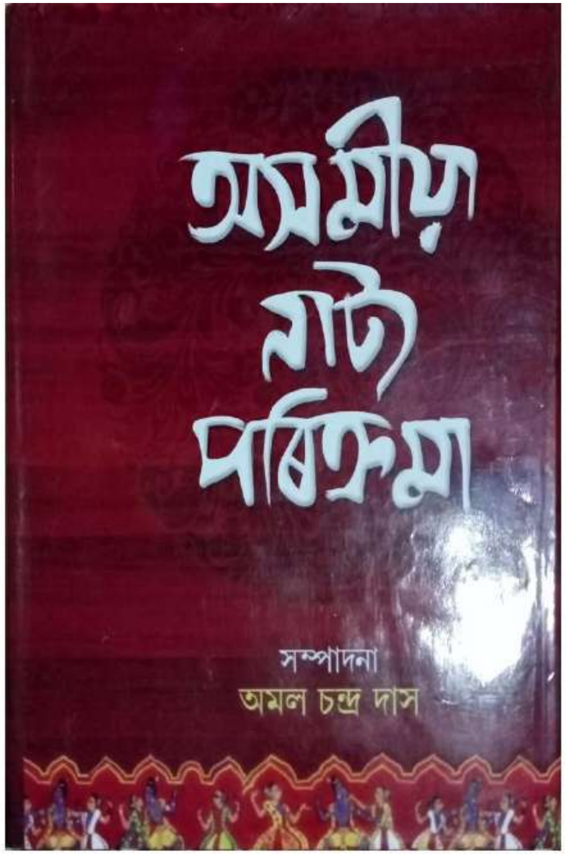

Scanned with OKEN Scanner

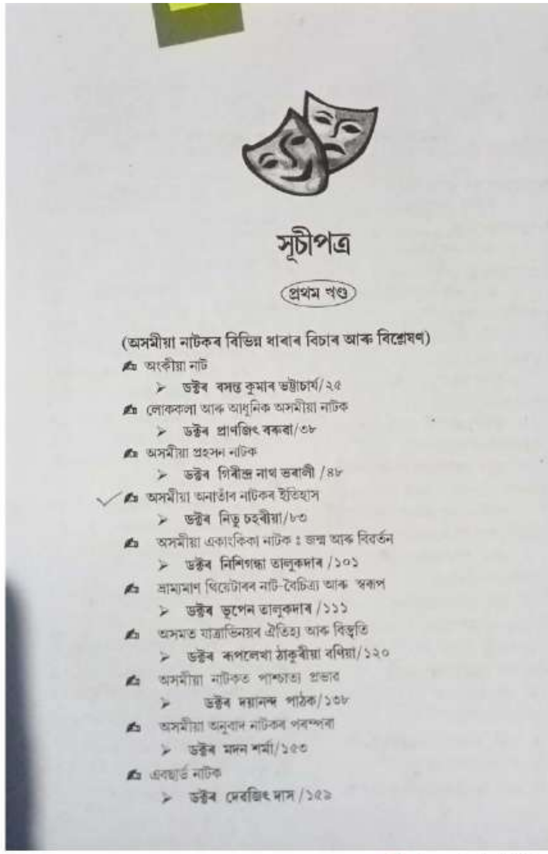

সূচীপত্ৰ

প্ৰথম খণ্ড

(অসমীয়া নাটকৰ বিভিন্ন ধাৰাৰ বিচাৰ আৰু বিশ্লেষণ)

- অংকীয়া নাট
  - ডক্টৰ বসন্ত কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য/২৫
- লোককলা আৰু আধুনিক অসমীয়া নাটক
  - ডক্টৰ প্ৰাণজিৎ বৰুৱা/৩৮
- অসমীয়া প্ৰহসন নাটক
  - ডক্টৰ গিৰীন্দ্ৰ নাথ ভৰালী /৪৮
- অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটকৰ ইতিহাস
  - ডক্টৰ নিতু চহৰীয়া/৮৩
- অসমীয়া একাংকিকা নাটক : জন্ম আৰু বিবৰ্তন
  - ডক্টৰ নিশিগন্ধা তালুকদাৰ /১০১
- ভ্ৰাম্যমাণ থিয়েটাৰৰ নাট-বৈচিত্ৰ্য আৰু স্বৰূপ
  - ডক্টৰ ভূপেন তালুকদাৰ /১১১
- অসমত যাত্ৰাভিনয়ৰ ঐতিহ্য আৰু বিস্তৃতি
  - ডক্টৰ ৰূপলেখা ঠাকুৰীয়া বৰিয়া/১২০
- অসমীয়া নাটকত পাশ্চাত্য প্ৰভাৱ
  - ডক্টৰ দয়ানন্দ পাঠক/১৩৮
- অসমীয়া অনুবাদ নাটকৰ পৰম্পৰা
  - ডক্টৰ মদন শৰ্মা/১৫৩
- এবছাৰ্ড নাটক
  - ডক্টৰ দেবজিৎ দাস /১৫৯

Scanned with OKEN Scanner

অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটকৰ ইতিহাস

ডক্টৰ নিতু চহৰীয়া

আধুনিক অসমীয়া নাটকৰ সুদীৰ্ঘ ইতিহাসৰ বিভিন্ন যুগত গঢ় লৈ উঠা সুকীয়া নাট্যধাৰাৰ ভিতৰত কুৰি শতিকাৰ আটাইতকৈ সমৃদ্ধশালী ধাৰাটোৱেই হৈছে অনাতাঁৰ নাটকৰ ধাৰা। বিংশ শতিকাৰ আগছোৱাত সূত্ৰপাত ঘটা আধুনিক অসমীয়া নাটকৰ এই ধাৰাটোৱে বৰ্তমানলৈ নিসন্দেহে এক বিশাল আয়তন লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটকৰ প্ৰথম সূচনা হৈছিল আজিৰ পৰা প্ৰায় ৬৭ বছৰ পূৰ্বে। এই সুদীৰ্ঘ সময়ছোৱাত অসমৰ প্ৰথম অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰ আকাশবাণী গুৱাহাটীকে প্ৰমুখ্য কৰি ডিব্ৰুগড়, যোৰহাট, নগাঁও আদি অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰৰ যোগে কিমান সংখ্যক অনাতাঁৰ নাটকৰ সৃষ্টি হৈছে তাক সহজে কৈ দিয়া টান। কাৰণ প্ৰচাৰিত নাটকৰ সম্পূৰ্ণ সূচী থিদৰে আকাশবাণীৰ কেন্দ্ৰসমূহে ৰখা নাই, তেনেদৰে অন্য কোনেও সেইবোৰ তথ্যবদ্ধ (documentation) কৰাও নাই। আনহাতেদি অসমত নাটকৰ ক্ষেত্ৰখনৰ বিষয়ে হোৱা আলোচনা-বিলোচনাৰ অনুপাতে অনাতাঁৰ নাটকৰ বিষয়ে চিন্তা-চৰ্চা আজিও যথেষ্ট সীমিত হৈ আছে। সেয়ে অনাতাঁৰ নাটকৰ সঠিক চিন্তা-চৰ্চাই নিশ্চয়কৈ অসমীয়া আধুনিক নাটকৰ ক্ষেত্ৰখনক যথেষ্ট সমৃদ্ধ কৰি তুলিব।

এই খিনিতে কৈ থোৱা ভাল যে, অসমীয়া সাহিত্যৰ বিভিন্ন বিভাগৰ তুলনাত অনাতাঁৰ নাটকৰ ইতিহাস তেনেই নতুন আৰু চমু যদিও অসমত অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰ স্থাপিত হ'বৰ পৰা আজি পৰ্যন্ত সাতষষ্ঠি বছৰে 'ৰেডিঅ' নাটৰ এটা সুদৃঢ় ভেটি আৰু ধাৰাবাহিক পৰম্পৰা ইতিমধ্যে গঢ় লৈ উঠিছে। অনাতাঁৰ নাট্যানুষ্ঠানৰ ক্ষেত্ৰত আকাশবাণী গুৱাহাটী কেন্দ্ৰৰ পিছতে ডিব্ৰুগড় কেন্দ্ৰৰ নাম উল্লেখনীয়। তদুপৰি পৰৱৰ্তী কালত আকাশবাণী নগাঁও আৰু যোৰহাট কেন্দ্ৰইও নাটকৰ ক্ষেত্ৰখনলৈ যথেষ্ট অৰিহণা আগবঢ়াই আহিছে। এই কেন্দ্ৰসমূহৰ জৰিয়তে কেইবাহেজাৰো নাট ইতিমধ্যে প্ৰচাৰিত হৈছে। গুৱাহাটী অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰৰ ৰূপালী জয়ন্তী উপলক্ষে অৰুণ শৰ্মাই ৪৩ খন অনাতাঁৰ নাটকৰ যি সংকলন উলিয়াইছিল তাৰ পাতনিৰ পৰাই অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটকৰ সংখ্যাগত দিশ সম্পৰ্কে এটি আভাস পাব পাৰি—

একুৰি পাঁচ বছৰত আকাশবাণী গুৱাহাটী কেন্দ্ৰৰ পৰা প্ৰচাৰিত নাটকৰ আৱয়ৱিক দিশটোৰ সৈতে প্ৰথম মুখামুখি হ'লো, এই সময়ছোৱাত অকল নাট্য বিভাগৰ পৰাই চাৰি হেজাৰৰ ওপৰ নাট্যানুষ্ঠান নিবেদন কৰা হৈছিল। ইয়াৰ উপৰি আইদেউৰ কুলনি, পূৰ্বৰ গঞ্জ বাহিজৰ অনুষ্ঠান আৰু শিশুৰ কৃষি জগত, চেমনীয়াৰ চ'ৰা, অৰুণিৰ মেল, বিদ্যাৰ্থীৰ অনুষ্ঠান আদিত প্ৰচাৰিত হোৱা নাট্যানুষ্ঠানৰ হিচাপ ল'লে উপযুক্ত সংখ্যা প্ৰায় দহ হেজাৰৰ ওপৰ হ'বগৈ। এই দহ হেজাৰ নাট্যানুষ্ঠানত শতকৰা বিশ ভাগ পুনৰ প্ৰচাৰ ধৰিলে সৰ্বমুঠ আঠ হেজাৰখন নাটক পঁচিশ বছৰত প্ৰচাৰিত হৈছে।

সংকলকগৰাকীয়ে নিৰ্বাচনৰ বাবে লোৱা সময়সীমা বা যুগটোৰ পৰৱৰ্তী কালছোৱা অৰ্থাৎ ৪০ বছৰত গুৱাহাটীৰ লগতে অন্যান্য কেন্দ্ৰসমূহৰ জৰিয়তে আৰু কিমান সংখ্যক অনাতাঁৰ নাট ৰচিত তথা অভিযোজিত হৈ প্ৰচাৰিত হৈছে তাক নিশ্চয় অনুমান

Scanned with OKEN Scanner

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

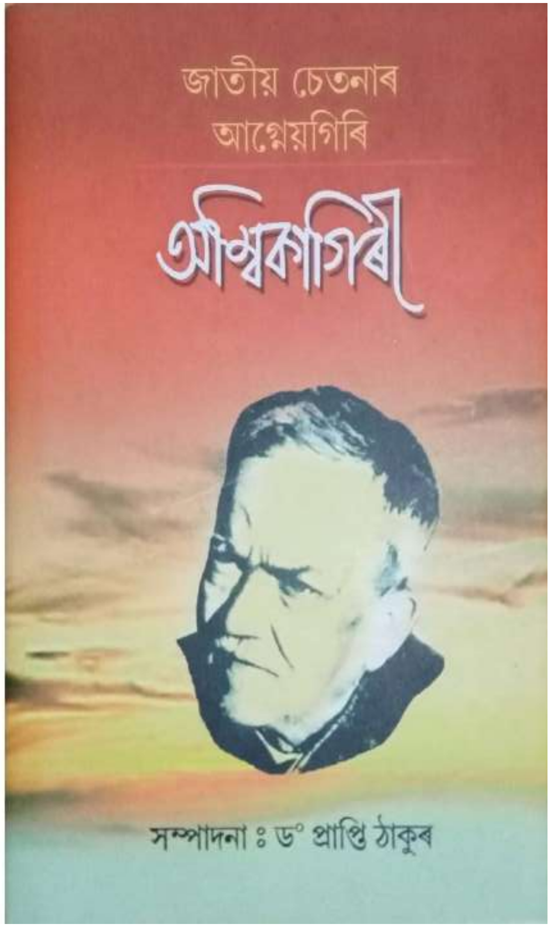

- বায়চৌধুৰীৰ সংবাদ-সেৱাৰ সমকালীনসকলৰ পৰা পৃথকতা -ড° তিলক বৰা ১৭৮
- অম্বিকাগিৰী বায়চৌধুৰীৰ স্বদেশপ্ৰেমমূলক কবিতা -ড° দীপামণি বৰুৱা দাস ২০২
- অম্বিকাগিৰী বায়চৌধুৰীৰ ব্যক্তিত্ব ঃ সবল অসম গঢ়াৰ স্বপ্ন আৰু চিন্তা -মণিপ্ৰভা বৰা ২১০
- *ডেকা অসমৰ* গৰাকী অসমকেশৰীৰ নাট্যচৰ্চা -ড° তাপস বৰুৱা ২২৫
- অম্বিকাগিৰী বায়চৌধুৰীৰ গদ্যগ্ৰন্থ *আহুতিত* প্ৰকাশিত জাতীয় চেতনা -ড° শুভশ্ৰী কলিতা তালুকদাৰ ২৩০
- অম্বিকাগিৰী আৰু আজিৰ সময় -অৰুণ চন্দ্ৰ বৰদলৈ ২৪০
- *সিংহৰ সন্তান সিংহহে হ'ব* (*মোৰ জীৱন-ধুমুহাৰ এছাটি* ৰ আধাৰত) -ড° ৰীতা বৰা ২৫১
- *চেতনাত* প্ৰকাশিত অম্বিকাগিৰী বায়চৌধুৰীৰ চিন্তা-চৈতন্য -ড° গকুল কুমাৰ দাস ২৬৫
- অম্বিকাগিৰীৰ অসম-ভাৱনা -ড° লুইছ গগৈ ২৮৪
- অম্বিকাগিৰী বায়চৌধুৰীৰ জাতীয়তাবাদ আৰু *ডেকা-ডেকেৰীৰ বেদ* ঃ এটি পৰ্যালোচনা -ড° বনিতা দত্ত ৩০১
- অম্বিকাগিৰী বায়চৌধুৰীৰ মহাকাব্য আধাৰিত নাট *জয়দ্ৰথ বধ* -ড° নিতু চহৰীয়া ৩১৩
- অম্বিকাগিৰী বায়চৌধুৰী মূল (ইংৰাজী) - বাণীকান্ত কাকতি -অনুবাদ - শিৱপ্ৰসাদ বৰা ৩২৪
- অম্বিকাগিৰী বায়চৌধুৰীৰ কবিতাত ভিন্ন সুৰ (*বেদনাৰ উল্কাৰ* বিশেষ উল্লেখেৰে) -ড° ৰমেন মেধি ৩৩৩
- অম্বিকাগিৰী বায়চৌধুৰীৰ কবিতাত বৈপ্লৱিক চিন্তা আৰু জাতীয় চেতনাৰ প্ৰকাশ -জ্যোতিৰেখা কেওট ৩৪৫

Scanned with OKEN Scanner

অম্বিকাগিৰী বায়চৌধুৰীৰ মহাকাব্য আধাৰিত নাট *জয়দ্ৰথ বধ*

ড° নিতু চহৰীয়া

অসমীয়া সাহিত্য জগতৰ অক্ষয়বন্তি অসমকেশৰী অম্বিকাগিৰী বায়চৌধুৰী আছিল একেধাৰে নাট্যকাৰ, কবি, গীতিকাৰ, নিবন্ধকাৰ আৰু এজন সাংবাদিক। স্কুলীয়া জীৱনতে 'বন্দিনী ভাৰত(মাতা)' (১৯০৪) শীৰ্ষক নাটকেৰে সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখনিত খোজ পেলোৱা বায়চৌধুৰীদেৱৰ প্ৰথমখন নাটক মঞ্চস্থ হৈ থাকোতেই ৰাজৰোষত পৰি গুৱাহাটীৰ পৰা নিৰ্বাসিত হৈ বৰপেটাত নজৰবন্দী হৈ থাকিবলগীয়া হৈছিল।[১] উক্ত নাটখন পুলিচে বাজেয়াপ্ত কৰি নষ্ট কৰি পেলাইছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত তেওঁ তিনিখন পূৰ্ণাঙ্গ নাট আৰু কেইবাখনো ৰূপক আৰু দৃশ্যান্তৰ লিখি অসমীয়া নাট্য সাহিত্যৰ ভঁৰাললৈ উপহাৰ দিয়ে। নাট ৰচনাৰে সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখনিত পদাৰ্পণ কৰা বায়চৌধুৰীদেৱে বৰপেটাত নজৰবন্দী হৈ থাকিবলগীয়া হোৱা সেই সময়ছোৱাত বৰপেটা তথা সমগ্ৰ অসমতে বঙলা নাটক তথা বঙলা গীতৰহে পয়োভৰ আছিল। মুকলি মঞ্চ বা যাত্ৰা পাৰ্টীত অভিনয়ৰ বাবে বঙলা নাটক বা অনূদিত বঙলা নাটকহে লোৱা হৈছিল। অসমীয়া ভাষাত উচ্চ মানদণ্ডৰ, তেজস্বী সংলাপেৰে নাট ৰচিত হ'ব পাৰে বুলি বহু মানুহে ভাবিবই পৰা নাছিল। নাটকত ব্যৱহৃত গীতৰ ক্ষেত্ৰতো একেই ধাৰণা আছিল। এনে ভুল ধাৰণা আঁতৰ কৰি বঙলা নাট আৰু গীতৰ ঠাইত অসমীয়া নাটক তথা অসমীয়া গীত মাতক স্ব-স্থানত প্ৰতিষ্ঠা কৰাটোৱেই আছিল নাট্যকাৰ বায়চৌধুৰীদেৱৰ মুখ্য উদ্দেশ্য। এই কথা তেখেতে 'জয়দ্ৰথ বধ' নাটৰ পাতনিত লিখি থৈ গৈছে। তেওঁৰ পূৰ্ণাঙ্গ নাটসমূহত ব্যৱহৃত গীতসমূহো অসমৰ তথা কামৰূপৰ থিলঞ্জীয়া দেহবিচাৰৰ গীত, বৰগীত, কীৰ্তন-নাম আদিৰ সুৰৰ সমন্বয়ত লিখা আৰু সুৰ কৰা আছিল। অসমীয়া নাটকৰ ক্ষেত্ৰখনত

Scanned with OKEN Scanner

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

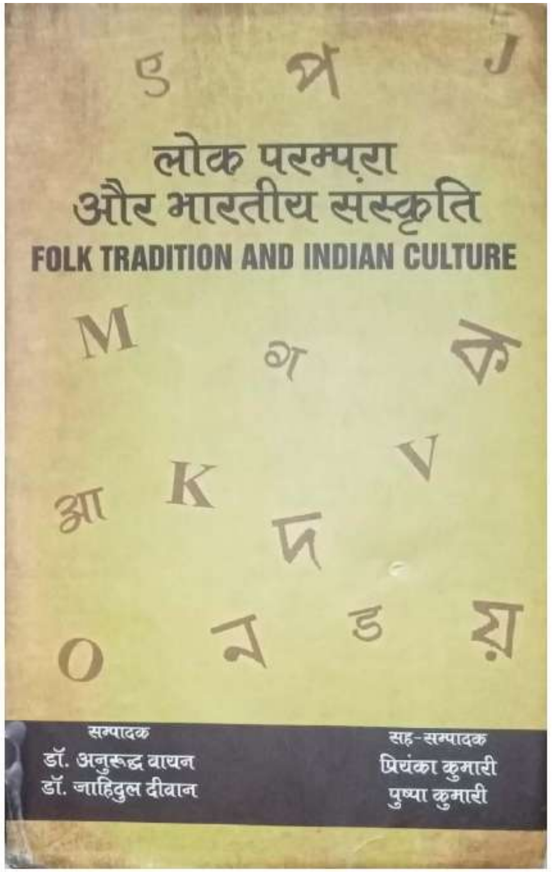

Scanned with OKEN Scanner

28. Folktales: A tool can be used for life skill Development of learners	Dishnara Begum	229
29. The Making of 'Martial' Gurkhas: Case Study of Gurungs and Magars	Bishnu K. Gurung	237
30. The Myth-Origin of The Koch Kingdom: A Historical Perspective	Rima Sarkar	243
31. An Analytical Study of Indian folk culture and Art	Jaynal Abdin	250
32. Studying the Satra institution and its impact on social and cultural life of the Assamese people	Susmita Bhuyan	255
33. The Retrospective Oral Narration that Shaped the Ao Naga Culture	Lanunochit Pongen	265
34. The Battle of Imphal (1944) and the Indian National Army (INA)	Khangamlung Goimei	272
35. Environment, Healing Practices and Folk Tradition: An Understanding in the context of Dumurali Karbis	Mridusmita Kalita	281
36. A Study on the traditional Culture of the Mech Community of Assam	Phanidhar Mech, Naba Moni Saikia	295
37. A Study on Assamese Folk Literature and it's Role in our Society	Deepshikha Ray	309
Part-III		
38. Ashomar Hazang Janagoosthir 'Bansh Pooja': Ati Awalookan	Dr. Kalpana Baishya	319
39. Miching Lok-Utsav : p:raag	Bhanita Das	327
40. Darang Jilar Paramparagat Khel-Dhemali	Deepti Rani Deka	333
✓ 41. Ashomar Samaj Jivanat Tantshaalar Gurutva: ak Shameeksha	Dr. Nitu Chahariya	344
42. Lok Vishwasat Pratifalit Ashomar Lokjiwan	Heeramoni Haloi	360

Scanned with OKEN Scanner

অসমৰ সমাজ জীৱনত তাঁতশালৰ গুৰুত্ব ঃ এক সমীক্ষা

ড° নিতু চহৰীয়া
সহকাৰী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ
নৱজ্যোতি মহাবিদ্যালয়,কলগাছিয়া

প্ৰস্তাৱনাঃ

তাঁতশাল অসমৰ জাতীয় জীৱনৰ এক অপৰিহাৰ্য সম্পদ। ইতিহাসে চুকি নোপোৱা কালৰে পৰা ব্যৱহৃত তাঁতশালৰ সৈতে অসমৰ জীয়ৰী বোৱাৰীৰ সম্পৰ্ক অতি নিবিড়। অসমীয়া গাঁৱৰ প্ৰত্যেক পৰিয়ালতে একোখনকৈ তাঁতশাল থাকেই, তাঁতশাল নেথাকিলে যেন গৃহস্থীখনেই উকা। সেই দিনলৈকে তাঁত বব নজনাটো অসমীয়া ছোৱালীৰ বাবে বৰ লাজৰ কথা আছিল। দৰাঘৰেও বিয়াৰ সময়ত ছোৱালীয়ে তাঁত বব জানে নে সুধি পুচি লৈছিল। অকাজী ছোৱালী বিয়াত বহাৰ অযোগ্য আছিল। অসমৰ তাঁতশাল বুলি ক'লে পুৰণি দিনৰ পৰা চলি অহা বাঁহ কাঠৰ শালখনৰ কথাই মনলৈ আহে। তাঁতশালৰ প্ৰায় আটাইবোৰ সঁজুলিয়েই বাঁহৰ মাত্ৰ চৌলোঠা আৰু দোপতিযোৰ কাঠৰ। অসমৰ পাহাৰীয়া অঞ্চলত ভাৰুৱীয়াকৈ কঁকালত বটা বান্ধি বোৱা শালৰ প্ৰচলন আছে। কঁকালত বান্ধি বোৱা কাপোৰৰ পুতল তেনেই ঠেক, আনপিনে মাটিৰ শালত তিনি- চাৰিহাত পুতলৰ কাপোৰো বব পাৰি। অসমীয়া মহিলাই তাঁতশালত বোৱা কটা কৰি নিজৰ লাগতিয়াল কাপোৰ যতনাই লোৱাৰ উপৰিও আনক পিন্ধোৱাটো অতি আনন্দৰ কথা বুলি ভাবে। সেয়েহে বৰ্তমান বস্ত্ৰ শিল্পৰ বিপুল যান্ত্ৰিক উৎপাদন স্বত্বেও অসমত এই শিল্পৰ জনপ্ৰিয়তা আগতকৈ হ্ৰাস পালেও আজিও বৰ্তি আছে। অসমৰ

Scanned with OKEN Scanner

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

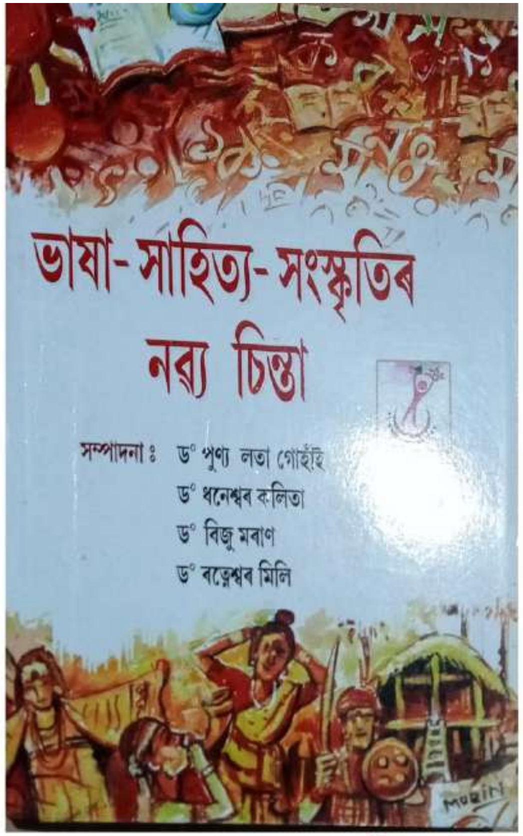

Scanned with OKEN Scanner

বিষয়সূচী

		পৃষ্ঠা
ভাষা		
১। সামাজিক মাধ্যম আৰু অসমীয়া ভাষা	ড° উপেন ৰাভা হাকাচাম	১৭
২। প্ৰাচ্য আৰু পাশ্চাত্যত ভাষা অধ্যয়নৰ আৰম্ভণি আৰু ইয়াৰ গতি-প্ৰকৃতি	ড° লোহিত ৰাভা	৩৭
৩। 'সোনতকৈ শ্ৰম ভাল' লেখাৰ আধাৰত আনন্দৰাম ঢেকীয়াল ফুকনৰ গদ্যশৈলী	ড° সৰলা দাস	৪৩
৪। ভাষা আৰু প্ৰযুক্তি	মজিবৰ ৰহমান	৫০
৫। প্ৰাচ্য আৰু পাশ্চাত্যত ভাষা সম্পৰ্কীয় চিন্তা-চৰ্চাৰ বিকাশ	স্নেহা গগৈ	৬০
৬। সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ 'ইহিচম্পা'ত উপভাষাৰ প্ৰয়োগ	কাবেৰী পাটৰ	৬৬
সাহিত্য		
৭। সাহিত্যত কল্পনা	ড° ললিত চন্দ্ৰ ৰাভা	৭৩
৮। গল্প ঃ ৰচনা আৰু নিৰ্মাণ প্ৰক্ৰিয়া	ড° সোমনাথ বৰা	৭৮
৯। কবি অজিৎ বৰুৱাৰ 'আজি আকৌ মেজাংকৰীৰ এন্ত্ৰা চোলা পিন্ধি' কবিতা ঃ এটি বিশ্লেষণ	ড° কল্পনা বৈশ্য	৮৪
১০। অনাতাঁৰ নাটক আৰু অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটক	ড° নিতু চহৰীয়া	৯৩
১১। শান্তনু তামুলীৰ ইলেকট্ৰনিক নামৰ ল'ৰাটো	সংগীতা ৰাজখোৱা	১১৯
১২। ভবেন্দ্ৰ নাথ শইকীয়াৰ বানপ্ৰস্থ ঃ এটি বিশ্লেষণ	ড° ধনেশ্বৰ কলিতা	১২৭
১৩। সৌৰভ কুমাৰ চলিহাৰ 'আৱাজ' ঃ এটি বিশ্লেষণ	ৰূপালী গগৈ	১৩২
১৪। সাহিত্য অধ্যয়নৰ এক নতুন দৃষ্টিভংগী ঃ সাহিত্যৰ সমাজতত্ত্ব	ড° সচ্চিদানন্দ শইকীয়া	১৩৮

Scanned with OKEN Scanner

অনাতাঁৰ নাটক আৰু অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটক

ড° নিতু চহৰীয়া

অনাতাঁৰ নাটক শব্দৰ মঞ্চত অভিনীত হোৱা এক শ্ৰুতি সৰ্বস্ব নাট্যকলা। এই নাটসমূহ ষ্টুডিঅ'ৰ কাৰিকৰী কৌশলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। ৰেডিঅ' নাটকৰ ক্ষেত্ৰত 'অভিনীত' শব্দটোৰ সলনি প্ৰচাৰ শব্দটোহে ব্যৱহৃত হয়। ৰেডিঅ' নাটকত মঞ্চ নাই, অভিনয় আছে; দৃশ্য নাই অথচ শব্দৰ জৰিয়তে দেখাৰ দাবী আছে। ৰেডিঅ' নাট শুনাৰ মাধ্যম বা কৌশল চাৰিটা— সংলাপ, শব্দ, সংগীত আৰু নৈঃশব্দ। সংলাপে সৃষ্টি কৰে কাহিনী আৰু চৰিত্ৰৰ; শব্দ সংকেতে ৰচনা কৰে পৰিবেশ আৰু বোধগম্যতা; আৰু সংগীতে মানসিক অৱস্থা বুজায় আৰু মনোৰঞ্জনৰ চাহিদা পূৰায়। নৈঃশব্দই দূৰত্ব, গতি, চিন্তা আদি বুজায়। কণ্ঠ সংগীতে চৰিত্ৰ ৰূপায়ণত সহায় কৰে, যন্ত্ৰ সংগীতে পৰিৱেশৰ সৃষ্টি কৰে। এই বৈশিষ্ট্যখিনিৰ পৰাই অনাতাঁৰ নাটকৰ সংজ্ঞা এনেদৰে আগবঢ়াব পাৰি— কেৱল মাত্ৰ শুনোৱাৰ উদ্দেশ্যে অভিনীত গল্প যি সংলাপ, শব্দ, নৈঃশব্দ আৰু সুৰ সংযোজনাৰ দ্বাৰা প্ৰযোজিত হয়, সেয়ে অনাতাঁৰ নাটক।

অনাতাঁৰ নাট উপস্থাপন কৰিবৰ বাবে কোনো প্ৰেক্ষাগৃহৰ প্ৰয়োজন নাই। প্ৰয়োজন নাই মঞ্চপট, সাজ-সজ্জা, মেকআপ, কিম্বা প্ৰেক্ষাগৃহৰ আসন পূৰাই বহি থকা কোনো [illegible] দৰ্শকৰ। তদুপৰি ৰেডিঅ' এবিধ সৰু যন্ত্ৰ সঁজুলি হোৱা হেতুকে ইয়াক অনায়াসে [illegible] ঠাইলৈ স্থানান্তৰ কৰিব পাৰি বা লগত লৈও ফুৰিব পাৰি। সেয়ে অনাতাঁৰ নাটক [illegible] ঠাইতে বহি শুনাৰ আৱশ্যক নহয়। আলি বাটেদি গৈ থকা অৱস্থাত, খেতি পথাৰত [illegible] থকা সময়ত, শোৱনী কোঠাত, ৰান্ধনি ঘৰত ব্যস্ত থকা সময়ত আদি বিভিন্ন [illegible] থাকোতেও অনাতাঁৰ নাট শুনিব পাৰি। সেয়ে সমাজৰ সৰু-বৰ সকলো শ্ৰেণীৰ [illegible] মাজতে মনোৰঞ্জনৰ এক বিশেষ আহিলাৰূপে ই সমাদৃত। অনাতাঁৰ নাটক [illegible] শব্দৰেই প্ৰচাৰিত হয় বাবে সংলাপ, শব্দ, ধ্বনি, বাদ্যযন্ত্ৰ তথা সংগীতৰ প্ৰতি [illegible] মনোনিৱেশ কৰিব লাগে। এখন ভাল অনাতাঁৰ নাটকত এই সকলোকেইটা দিশ [illegible] সুপ্ৰযোগ হয়। অৱশ্যে শ্ৰোতাসকলৰ কল্পনাত এটা সম্পূৰ্ণ দৃশ্যপট অংকিত

Scanned with OKEN Scanner

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

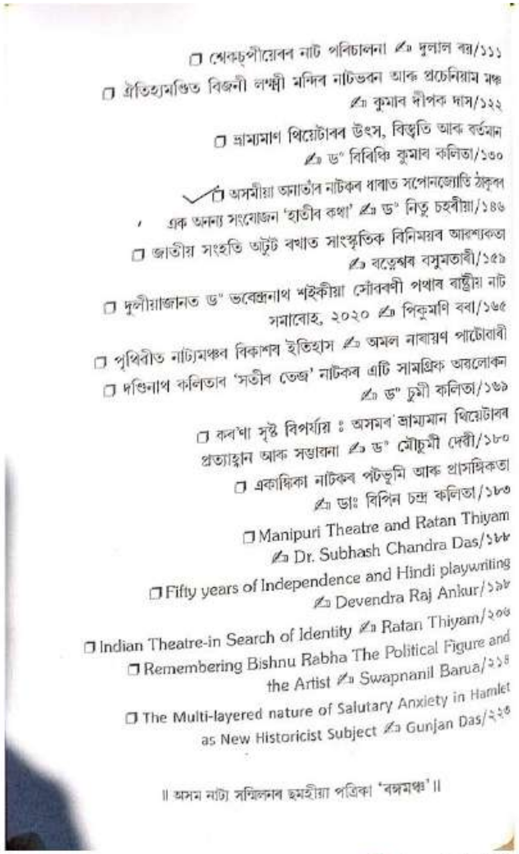
❒ শেক্সপীয়েৰৰ নাট পৰিচালনা ✍ দুলাল ৰয়/১১১
❒ ঐতিহ্যমণ্ডিত বিজনী লক্ষ্মী মন্দিৰ নাটভৰা আৰু প্ৰচেনিয়াম মঞ্চ ✍ কুমাৰ দীপক দাস/১২২
❒ ভ্ৰাম্যমাণ থিয়েটাৰৰ উৎস, বিস্তৃতি আৰু বৰ্তমান ✍ ড° বিৱিঞ্চি কুমাৰ কলিতা/১৩০
❒ অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটকৰ ধাৰাত সপোনজ্যোতি ঠাকুৰৰ এক অনন্য সংযোজন 'হাতীৰ কথা' ✍ ড° নিতু চহৰীয়া/১৪৬
❒ জাতীয় সংহতি অটুট ৰখাত সাংস্কৃতিক বিনিময়ৰ আৱশ্যকতা ✍ ৰত্নেশ্বৰ বসুমতাৰী/১৫৯
❒ দুলীয়াজানত ড° ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়া সোঁৱৰণী পথাৰ ৰাষ্ট্ৰীয় নাট সমাৰোহ, ২০২০ ✍ পিকুমণি বৰা/১৬৫
❒ পৃথিৱীত নাট্যমঞ্চৰ বিকাশৰ ইতিহাস ✍ অমল নাৰায়ণ পাটোৱাৰী
❒ দণ্ডিনাথ কলিতাৰ 'সতীৰ তেজ' নাটকৰ এটি সামগ্ৰিক অৱলোকন ✍ ড° চুমী কলিতা/১৬৯
❒ কৰ'ণা সৃষ্ট বিপৰ্যয় : অসমৰ ভ্ৰাম্যমান থিয়েটাৰৰ প্ৰত্যাহ্বান আৰু সম্ভাৱনা ✍ ড° মৌচুমী দেৱী/১৮০
❒ একাঙ্কিকা নাটকৰ পটভূমি আৰু প্ৰাসঙ্গিকতা ✍ ডাঃ বিপিন চন্দ্ৰ কলিতা/১৮৩
❒ Manipuri Theatre and Ratan Thiyam ✍ Dr. Subhash Chandra Das/১৮৮
❒ Fifty years of Independence and Hindi playwriting ✍ Devendra Raj Ankur/১৯৮
❒ Indian Theatre-in Search of Identity ✍ Ratan Thiyam/২০৬
❒ Remembering Bishnu Rabha The Political Figure and the Artist ✍ Swapnanil Barua/২১৪
❒ The Multi-layered nature of Salutary Anxiety in Hamlet as New Historicist Subject ✍ Gunjan Das/২২৩

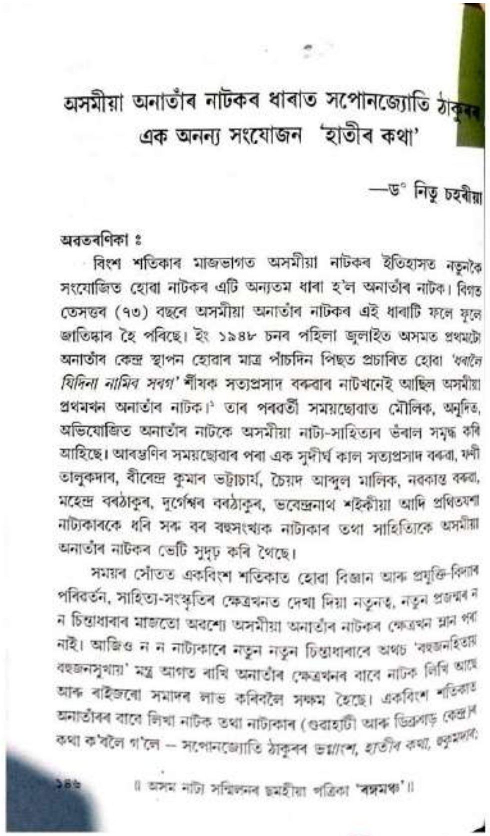

অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটকৰ ধাৰাত সপোনজ্যোতি ঠাকুৰৰ এক অনন্য সংযোজন 'হাতীৰ কথা'

—ড° নিতু চহৰীয়া

অৱতৰণিকা :

বিংশ শতিকাৰ মাজভাগত অসমীয়া নাটকৰ ইতিহাসত নতুনকৈ সংযোজিত হোৱা নাটকৰ এটি অন্যতম ধাৰা হ'ল অনাতাঁৰ নাটক। বিগত তেসত্তৰ (৭৩) বছৰে অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটকৰ এই ধাৰাটি ফলে ফুলে জাতিষ্কাৰ হৈ পৰিছে। ইং ১৯৪৮ চনৰ পহিলা জুলাইত অসমত প্ৰথমটো অনাতাঁৰ কেন্দ্ৰ স্থাপন হোৱাৰ মাত্ৰ পাঁচদিন পিছত প্ৰচাৰিত হোৱা *'ধৰাতৈ যিদিনা নামিব সৰগ'* শীৰ্ষক সত্যপ্ৰসাদ বৰুৱাৰ নাটখনেই আছিল অসমীয়া প্ৰথমখন অনাতাঁৰ নাটক।[১] তাৰ পৰৱৰ্তী সময়ছোৱাত মৌলিক, অনূদিত, অভিযোজিত অনাতাঁৰ নাটকে অসমীয়া নাট্য-সাহিত্যৰ ভঁৰাল সমৃদ্ধ কৰি আহিছে। আৰম্ভণিৰ সময়ছোৱাৰ পৰা এক সুদীৰ্ঘ কাল সত্যপ্ৰসাদ বৰুৱা, ফণী তালুকদাৰ, বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য, চৈয়দ আব্দুল মালিক, নৱকান্ত বৰুৱা, মহেন্দ্ৰ বৰঠাকুৰ, দুৰ্গেশ্বৰ বৰঠাকুৰ, ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়া আদি প্ৰথিতযশা নাট্যকাৰকে ধৰি সৰু বৰ বহুসংখ্যক নাট্যকাৰ তথা সাহিত্যিকে অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটকৰ ভেটি সুদৃঢ় কৰি থৈছে।

সময়ৰ সোঁতত একবিংশ শতিকাত হোৱা বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি-বিদ্যাৰ পৰিবৰ্তন, সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰখনত দেখা দিয়া নতুনত্ব, নতুন প্ৰজন্মৰ নতুন চিন্তাধাৰাৰ মাজতো অৱশ্যে অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটকৰ ক্ষেত্ৰখন ম্লান পৰা নাই। আজিও ন ন নাট্যকাৰে নতুন নতুন চিন্তাধাৰাৰে অথচ 'বহুজনহিতায় বহুজনসুখায়' মন্ত্ৰ আগত ৰাখি অনাতাঁৰ ক্ষেত্ৰখনৰ বাবে নাটক লিখি আছে আৰু ৰাইজৰো সমাদৰ লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। একবিংশ শতিকাত অনাতাঁৰৰ বাবে লিখা নাটক তথা নাট্যকাৰ (গুৱাহাটী আৰু ডিব্ৰুগড় কেন্দ্ৰৰ কথা ক'বলৈ গ'লে — সপোনজ্যোতি ঠাকুৰৰ ভগ্নাংশ, *হাতীৰ কথা*, কুসুমদাৰ

Scanned with OKEN Scanner

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

Scanned with OKEN Scanner

সূচীপত্ৰ ....

- প্ৰেমচন্দৰ কথন গল্পৰ 'বুধিয়া' নিষ্পেষিত নাৰীৰ প্ৰতীক
  হেমন্ত কুমাৰ দাস /1
- তাত্ত্বিক আৰু প্ৰায়োগিক দিশত নাৰীবাদ
  নৃপেন দাস /11
- দক্ষিণাথ কলিতাৰ 'আবিষ্কাৰ' আৰু 'সাধনা' উপন্যাসৰ নাৰী চৰিত্ৰ ঃ এটি অধ্যয়ন
  ড° মণীষা তালুকদাৰ /19
- নৰকান্ত বৰুৱাৰ কাব্যিক বিপ্লয় - 'এটি প্ৰেমৰ পদ'
  ৰূপামণি কাকতি /34
- বৈদিক যুগৰ ভাৰতীয় নাৰীৰ শিক্ষা আৰু অৱস্থান
  যুথিকা তালুকদাৰ /38
- অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটত প্ৰতিফলিত স্বামী-স্ত্ৰীৰ সম্পৰ্কৰ বিবিধতা ঃ এক অৱলোকন
  ড° নিতু চহৰীয়া /46
- অৰূপা পটঙ্গীয়া কলিতাৰ উপন্যাসত নাৰী চৰিত্ৰ ঃ প্ৰসঙ্গ 'অয়নান্ত' উপন্যাসৰ বীণাপাণি
  ড° ৰীতা দাস /56
- শৰৎ চন্দ্ৰ চট্টোপাধ্যায়ৰ 'অভাগীৰ স্বৰ্গ' গল্পত নাৰী মনস্তত্ত্বৰ প্ৰতিফলন
  ড° দীক্ষিতা দেৱী /62
- অসমৰ গ্ৰাম্যাঞ্চলৰ নাৰী শিক্ষাত ৰাজহুৱা গ্ৰন্থাগাৰৰ ভূমিকা
  লৱ কুমাৰ কলিতা /69
- নাৰীৰ অধিকাৰ এবং তসলিমা নাসৰিন: একটি সংক্ষিপ্ত অধ্যয়ন
  ড° আনন্দ ঘোষ /75

Scanned with OKEN Scanner

অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটত প্ৰতিফলিত স্বামী-স্ত্ৰীৰ সম্পৰ্কৰ বিবিধতা ঃ এক অৱলোকন

(নিৰ্বাচিত নাটকৰ আধাৰত)

ড° নিতু চহৰীয়া
সহকাৰী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ
নৱজ্যোতি মহাবিদ্যালয়, কলগাছিয়া

নাৰী পুৰুষৰ সুকীয়া সত্বাক আদিম যুগৰ পৰাই সকলোৱে মানি আহিছে। যুগৰ পৰিৱৰ্তনৰ লগে লগে সমাজত নাৰী পুৰুষৰ মৰ্যদা সলনি হৈছে। নাৰী পুৰুষৰ সম্পৰ্কক নিত্য নতুন দৃষ্টিভংগীৰে চোৱাৰ প্ৰচেষ্টা সদায় চলি আহিছে। নাৰী পুৰুষৰ এক অনন্য সম্পৰ্কক গঢ় দিয়ে বৈবাহিক জীৱনে। ভাৰতীয় সমাজ সংস্কৃতিত বিবাহ এক পবিত্ৰ সম্পৰ্ক, য'ত দুজন ব্যক্তিৰ মাজত সামাজিক তথা ধাৰ্মিক মান্যতা অনুসৰি মিলন সম্ভৱ হৈ উঠে। বিবাহে কেৱল এহাল পুৰুষ নাৰীৰ যুগ্ম জীৱনকে প্ৰতিফলিত নকৰে দুটা পৰিয়াল, দুখন সমাজকো একত্ৰিত কৰে। লগতে ইয়াৰ দ্বাৰা দুয়োজন ব্যক্তিৰ মাজত আৰু তেওঁলোকৰ লগত সম্বন্ধিত ব্যক্তি তথা সন্তানৰ দায়িত্ব স্থাপিত হয়।

বিবাহ মানৱ সমাজৰ অত্যন্ত মহত্বপূৰ্ণ প্ৰথা বা সামাজিক বান্ধোন। সমাজ নিৰ্মাণৰ সবাতোকৈ সৰু গোটটোৱে হ'ল পৰিয়াল। 'বিবাহ' শব্দৰ প্ৰয়োগ মুখ্য ৰূপত দুটা অৰ্থত হয়। প্ৰথম অৰ্থ হ'ল ই

Scanned with OKEN Scanner

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

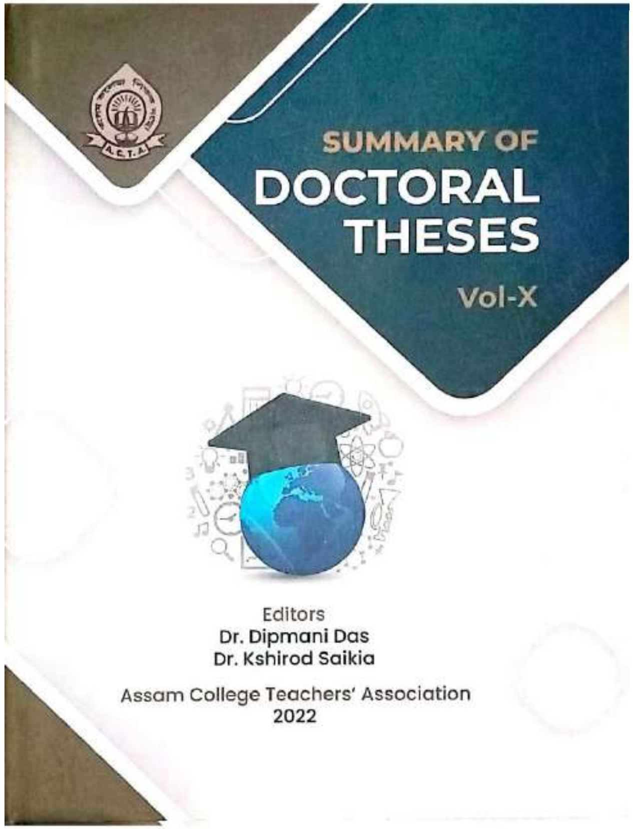

Scanned with OKEN Scanner

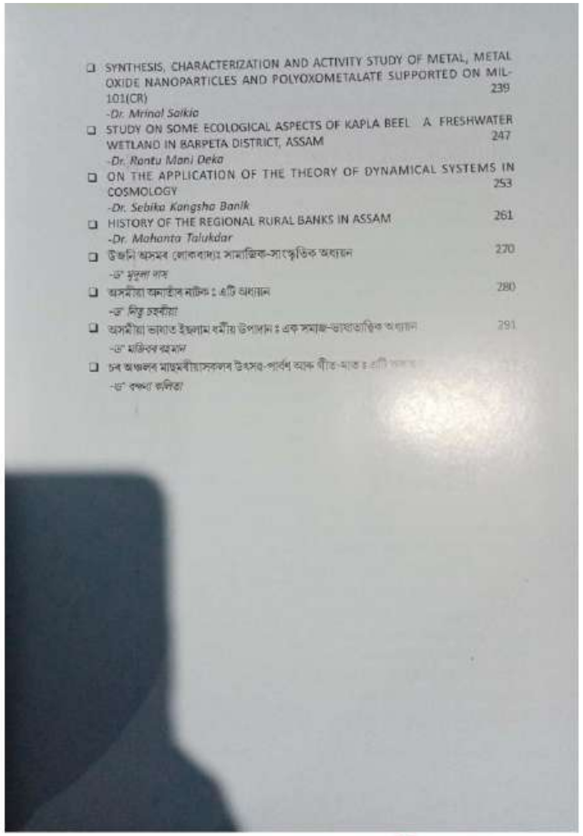

❑ SYNTHESIS, CHARACTERIZATION AND ACTIVITY STUDY OF METAL, METAL OXIDE NANOPARTICLES AND POLYOXOMETALATE SUPPORTED ON MIL-101(CR) 239
-Dr. Mrinal Saikia

❑ STUDY ON SOME ECOLOGICAL ASPECTS OF KAPLA BEEL A FRESHWATER WETLAND IN BARPETA DISTRICT, ASSAM 247
-Dr. Rantu Mani Deka

❑ ON THE APPLICATION OF THE THEORY OF DYNAMICAL SYSTEMS IN COSMOLOGY 253
-Dr. Sebika Kangsha Banik

❑ HISTORY OF THE REGIONAL RURAL BANKS IN ASSAM 261
-Dr. Mahanta Talukdar

❑ উজনি অসমৰ লোকবাদ্যঃ সামাজিক-সাংস্কৃতিক অধ্যয়ন 270
-ড° মৃদুলা দাস

❑ অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটক ঃ এটি অধ্যয়ন 280
-ড° নিতু চহৰীয়া

❑ অসমীয়া ভাষাত ইছলাম ধৰ্মীয় উপাদান ঃ এক সমাজ-ভাষাতাত্ত্বিক অধ্যয়ন 291
-ড° মজিবৰ ৰহমান

❑ চৰ অঞ্চলৰ মাইমৰীয়াসকলৰ উৎসৱ-পাৰ্বণ আৰু গীত-মাত ঃ এটি
-ড° বন্দনা কলিতা

Scanned with OKEN Scanner

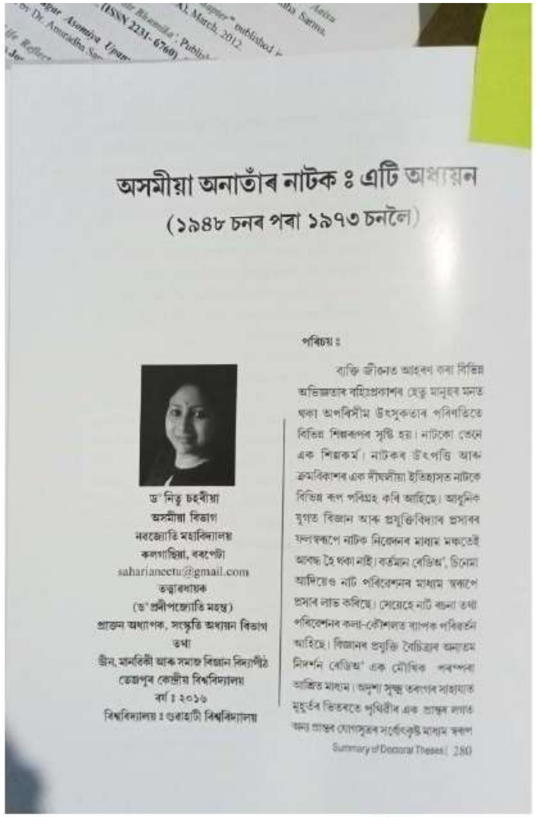

অসমীয়া অনাতাঁৰ নাটক ঃ এটি অধ্যয়ন
(১৯৪৮ চনৰ পৰা ১৯৭৩ চনলৈ)

ড° নিতু চহৰীয়া
অসমীয়া বিভাগ
নবজ্যোতি মহাবিদ্যালয়
কলগাছিয়া, বৰপেটা
saharianeetu@gmail.com
তত্ত্বাৱধায়ক
(ড° প্ৰদীপজ্যোতি মহন্ত)
প্ৰাক্তন অধ্যাপক, সংস্কৃতি অধ্যয়ন বিভাগ
তথা
ডীন, মানবিকী আৰু সমাজ বিজ্ঞান বিদ্যাপীঠ
তেজপুৰ কেন্দ্ৰীয় বিশ্ববিদ্যালয়
বৰ্ষ ঃ ২০১৬
বিশ্ববিদ্যালয় ঃ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

পৰিচয় ঃ

ব্যক্তি জীৱনত আহৰণ কৰা বিভিন্ন অভিজ্ঞতাৰ বহিঃপ্ৰকাশৰ হেতু মানুহৰ মনত থকা অপৰিসীম উৎসুকতাৰ পৰিণতিতে বিভিন্ন শিল্পকলাৰ সৃষ্টি হয়। নাটকো তেনে এক শিল্পকৰ্ম। নাটকৰ উৎপত্তি আৰু ক্ৰমবিকাশৰ এক দীঘলীয়া ইতিহাসত নাটকে বিভিন্ন ৰূপ পৰিগ্ৰহ কৰি আহিছে। আধুনিক যুগত বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ প্ৰসাৰৰ ফলস্বৰূপে নাটক নিবেদনৰ মাধ্যম মঞ্চতেই আবদ্ধ হৈ থকা নাই। বৰ্তমান ৰেডিঅ', চিনেমা আদিয়েও নাট পৰিৱেশনৰ মাধ্যম স্বৰূপে প্ৰসাৰ লাভ কৰিছে। সেয়েহে নাট ৰচনা তথা পৰিৱেশনৰ কলা-কৌশলত ব্যাপক পৰিৱৰ্তন আহিছে। বিজ্ঞানৰ প্ৰযুক্তি বৈচিত্ৰ্যৰ অন্যতম নিদৰ্শন ৰেডিঅ' এক মৌখিক পৰম্পৰা আশ্ৰিত মাধ্যম। অদৃশ্য সূক্ষ্ম তৰংগৰ সাহায্যত মুহূৰ্তৰ ভিতৰতে পৃথিৱীৰ এক প্ৰান্তৰ লগত অন্য প্ৰান্তৰ যোগসূত্ৰৰ সৰ্বোৎকৃষ্ট মাধ্যম স্বৰূপ

Scanned with OKEN Scanner

Dr. Neetu Saharia
Asst. Prof.
Dept. of Assamese

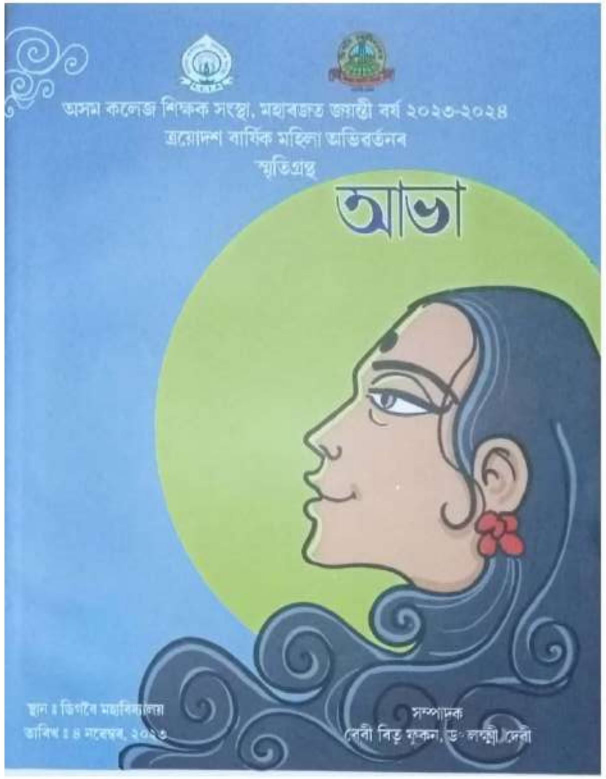

Scanned with OKEN Scanner

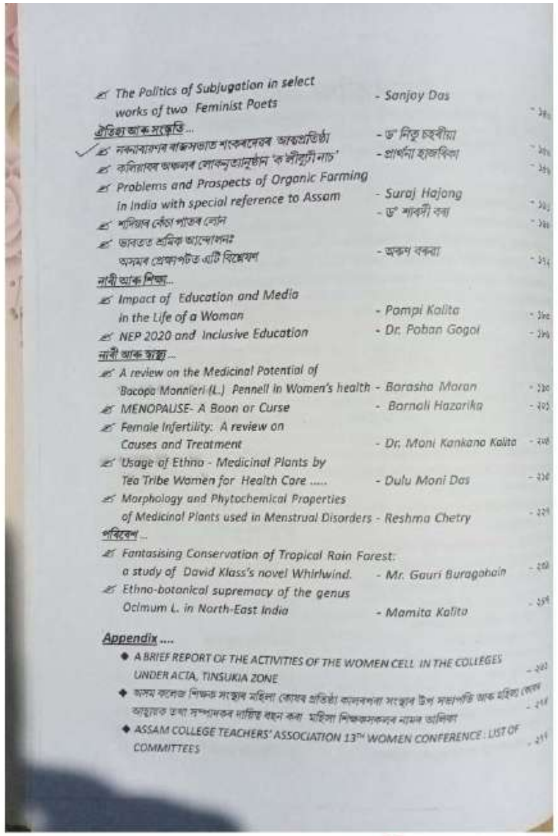

The Politics of Subjugation in select works of two Feminist Poets - Sanjoy Das

ঐতিহ্য আৰু সংস্কৃতি...

নৰনাৰায়ণৰ ৰাজসভাত শংকৰদেৱৰ আত্মপ্ৰতিষ্ঠা - ড° নিতু চহৰীয়া

কলিয়াবৰ অঞ্চলৰ লোকনৃত্যানুষ্ঠান 'কঁহীবুঢ়ী নাচ' - প্ৰাৰ্থনা হাজৰিকা

Problems and Prospects of Organic Farming in India with special reference to Assam - Suraj Hajong

শদিয়াৰ কেঁচা পাতৰ লোন - ড° শাৰদী বৰা

ভাৰতত শ্ৰমিক আন্দোলনঃ অসমৰ প্ৰেক্ষাপটত এটি বিশ্লেষণ - অৰুণ বৰুৱা

নাৰী আৰু শিক্ষা...

Impact of Education and Media in the Life of a Woman - Pompi Kalita

NEP 2020 and Inclusive Education - Dr. Poban Gogoi

নাৰী আৰু স্বাস্থ্য...

A review on the Medicinal Potential of Bacopa Monnieri (L.) Pennell in Women's health - Barasha Moran

MENOPAUSE- A Boon or Curse - Barnali Hazarika

Female Infertility: A review on Causes and Treatment - Dr. Moni Kankana Kalita

Usage of Ethno - Medicinal Plants by Tea Tribe Women for Health Care ..... - Dulu Moni Das

Morphology and Phytochemical Properties of Medicinal Plants used in Menstrual Disorders - Reshma Chetry

পৰিৱেশ ...

Fantasising Conservation of Tropical Rain Forest: a study of David Klass's novel Whirlwind. - Mr. Gauri Buragohain

Ethno-botanical supremacy of the genus Ocimum L. in North-East India - Mamita Kalita

Appendix ....

- A BRIEF REPORT OF THE ACTIVITIES OF THE WOMEN CELL IN THE COLLEGES UNDER ACTA, TINSUKIA ZONE
- অসম কলেজ শিক্ষক সংস্থাৰ মহিলা কোষৰ প্ৰতিষ্ঠা কালৰপৰা সংস্থাৰ উপ সভাপতি আৰু মহিলা কোষৰ আহ্বায়ক তথা সম্পাদকৰ দায়িত্ব বহন কৰা মহিলা শিক্ষকসকলৰ নামৰ তালিকা
- ASSAM COLLEGE TEACHERS' ASSOCIATION 13TH WOMEN CONFERENCE : LIST OF COMMITTEES

Scanned with OKEN Scanner

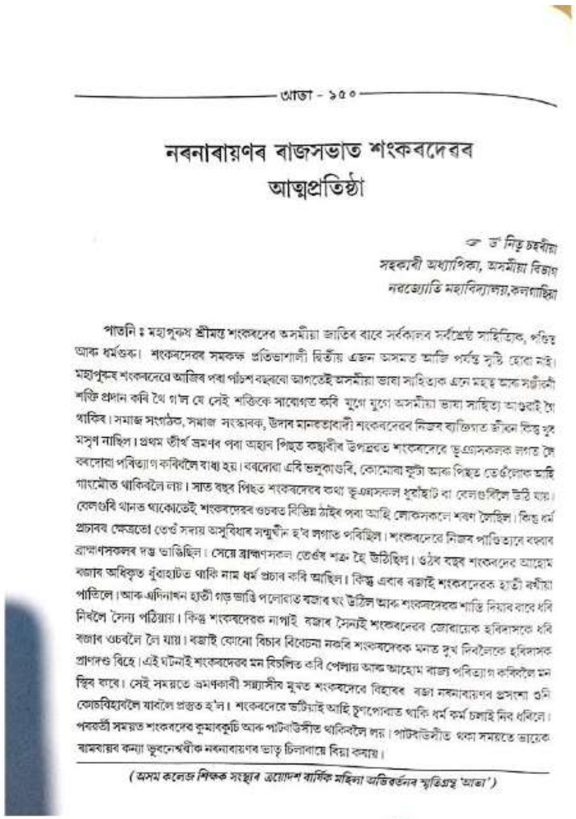

নৰনাৰায়ণৰ ৰাজসভাত শংকৰদেৱৰ আত্মপ্ৰতিষ্ঠা

ড° নিতু চহৰীয়া
সহকাৰী অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ
নৱজ্যোতি মহাবিদ্যালয়,কলগাছিয়া

পাতনি ঃ মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ অসমীয়া জাতিৰ বাবে সৰ্বকালৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ সাহিত্যিক, পণ্ডিত আৰু ধৰ্মগুৰু। শংকৰদেৱৰ সমকক্ষ প্ৰতিভাশালী দ্বিতীয় এজন অসমত আজি পৰ্যন্ত সৃষ্টি হোৱা নাই। মহাপুৰুষ শংকৰদেৱে আজিৰ পৰা পাঁচশ বছৰৰো আগতেই অসমীয়া ভাষা সাহিত্যক এনে মহত্ব আৰু সঞ্জীৱনী শক্তি প্ৰদান কৰি থৈ গ'ল যে সেই শক্তিকে সাৰোগত কৰি যুগে যুগে অসমীয়া ভাষা সাহিত্য আগুৱাই গৈ থাকিব। সমাজ সংগঠক, সমাজ সংস্কাৰক, উদাৰ মানৱতাবাদী শংকৰদেৱৰ নিজৰ ব্যক্তিগত জীৱন কিন্তু সুখ মসৃণ নাছিল। প্ৰথম তীৰ্থ ভ্ৰমণৰ পৰা আহাৰ পিছত কছাৰীৰ উপদ্ৰৱত শংকৰদেৱে ভূঞাসকলক লগত লৈ বৰদোৱা পৰিত্যাগ কৰিবলৈ বাধ্য হয়। বৰদোৱা এৰি ভলুকাগুৰি, কোমোৱা সুটা আৰু পিছত তেওঁলোক আহি গাংমৌত থাকিবলৈ লয়। সাত বছৰ পিছত শংকৰদেৱৰ তথা ভূঞাসকল ধুৱাহাট বা বেলগুৰিলৈ উঠি যায়। বেলগুৰি থানত থাকোতেই শংকৰদেৱৰ ওচৰত বিভিন্ন ঠাইৰ পৰা আহি লোকসকলে শৰণ লৈছিল। কিন্তু ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ ক্ষেত্ৰতো তেওঁ সদায় অসুবিধাৰ সন্মুখীন হ'ব লগাত পৰিছিল। শংকৰদেৱে নিজৰ পাণ্ডিত্যৰে বহুবাৰ ব্ৰাহ্মণসকলৰ দম্ভ ভাঙিছিল। সেয়ে ব্ৰাহ্মণসকল তেওঁৰ শত্ৰু হৈ উঠিছিল। ওঠৰ বছৰ শংকৰদেৱে আহোম ৰজাৰ অধিকৃত ধুৱাহাটত থাকি নাম ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰি আছিল। কিন্তু এবাৰ ৰজাই শংকৰদেৱক হাতী ধৰিবলৈ পাতিলে। আৰু এদিনাখন হাতী গড় ভাঙি পলোৱাত ৰজা খং উঠিল আৰু শংকৰদেৱক শাস্তি দিয়াৰ বাবে ধৰি নিবলৈ সৈন্য পঠিয়ায়। কিন্তু শংকৰদেৱক নাপাই ৰজাৰ সৈন্যই শংকৰদেৱৰ জোঁৱায়েক হৰিদাসক ধৰি ৰজাৰ ওচৰলৈ লৈ যায়। ৰজাই কোনো বিচাৰ বিবেচনা নকৰি শংকৰদেৱক মনত দুখ দিবলৈকে হৰিদাসক প্ৰাণদণ্ড দিছে। এই ঘটনাই শংকৰদেৱৰ মন বিচলিত কৰি পেলায় আৰু আহোম ৰাজ্য পৰিত্যাগ কৰিবলৈ মন স্থিৰ কৰে। সেই সময়তে ভ্ৰমণকাৰী সন্ন্যাসীৰ মুখত শংকৰদেৱে বিহাৰৰ ৰজা নৰনাৰায়ণৰ প্ৰশংসা শুনি কোচবিহাৰলৈ যাবলৈ প্ৰস্তুত হ'ল। শংকৰদেৱে ভটিয়াই আহি চুনপোৰাত থাকি ধৰ্ম কৰ্ম চলাই নিব ধৰিলে। পৰৱৰ্তী সময়ত শংকৰদেৱে কুমাৰকুচি আৰু পাটবাউসীত থাকিবলৈ লয়। পাটবাউসীত থকা সময়তে ভায়েক ৰামৰায়ৰ কন্যা ভুৱনেশ্বৰীক নৰনাৰায়ণৰ ভাতৃ চিলাৰায়ে বিয়া কৰায়।

(অসম কলেজ শিক্ষক সংস্থাৰ ত্ৰয়োদশ বাৰ্ষিক মহিলা অভিৱৰ্তনৰ স্মৃতিগ্ৰন্থ 'আভা')

Scanned with OKEN Scanner